

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

**Vliv masmédií na společnost v souvislosti s tématem
stimulačních drog v roce 2008 v ČR**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí diplomové práce :
PhDr. Alena Plšková

Vypracoval :
Bc. Vlastimil Vyhnálek

Brno 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Vliv masmédií na společnost v souvislosti s tématem stimulačních drog v roce 2008 v ČR“ zpracoval samostatně a použil jen literaturu uvedenou v seznamu literatury.

Brno 17. 3. 2009

.....
Bc. Vlastimil Vyhnálek

Poděkování

Děkuji paní PhDr. Aleně Plškové za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé diplomové práce.

.....
Bc. Vlastimil Vyhnálek

Úvod	5
1. Výklad pojmů, rozdělení nelegálních drog, stimulační drogy	8
1.1 Výklad pojmů	8
1.2 Rozdělení nelegálních drog	10
1.3 Stimulační drogy	12
2. Současná drogová scéna v ČR a EU	17
2.1 Drogová scéna v ČR	17
2.2 Vliv začlenění ČR do Schengenského prostoru na drogovou scénu	21
2.3 Drogová scéna v EU	22
3. Masmédia v dnešní společnosti	25
3.1 Co jsou to masmédia	25
3.2 Úloha masmédií v současné společnosti	26
3.3 Mediální výchova	28
3.4 Trávení volného času sledováním médií	31
3.5 Mediální zdroje sdělení o stimulačních drogách	31
3.6 Využití masové komunikace při řešení drogového problému	32
4. Praktická část	34
4.1 Vymezení problému a cíle	34
4.2 Hypotézy	34
4.3 Charakteristika výzkumného souboru	35
4.4 Metody	37
4.5 Interpretace výsledků	37
4.6 Drogy a stimulační drogy v masmédiích – další výsledky průzkumu	46
Závěr	60
Resumé	64
Anotace	65
Seznam použité literatury	66
Seznam příloh	68

Úvod

Pro svou diplomovou práci v magisterském studijním programu Sociální pedagogika jsem si vybral společenský problém týkající se nelegálních stimulačních drog. Toto téma jsem si vybral zejména z toho důvodu, že pracuji již 13 let u Policie ČR, Národní protidrogové centrále služby kriminální policie a vyšetřování, na problematice organizovaného zločinu souvislosti s dovozem, vývozem, výrobou a distribucí stimulačních drog.

Jako cíl mojí diplomové práce jsem si stanovil popsat působení masmédií na společnost v souvislosti s tématem stimulačních drog. Problém stimulačních drog považuji za velmi závažný společenský problém, ke kterému však masmédiá neposkytují vždy jednotné hodnocení. Masmédiá mají vliv na formování názoru širokých vrstev obyvatel na nelegální stimulační drogy. V diplomové práci bych chtěl, obsahovou analýzou mediálních sdělení uveřejněných v roce 2008, popsat aktuální obraz stimulačních drog v českých masmédiích.

Na základě důkladné a systematické syntézy názorů a dat, uvedených ve studované literatuře, se budu v první kapitole zabývat rozdělením nelegálních drog podle účinků a deskripcí stimulačních drog.

Ve druhé kapitole bych se chtěl zaměřit na popis současné drogové scény v České republice a v Evropské unii a na některé aspekty, které ji ovlivňují po vstupu ČR do Schengenského prostoru. Ve třetí kapitole budu charakterizovat masmédiá a vliv masové komunikace na formování postojů a názorů široké veřejnosti ke stimulačním drogám.

V praktické části diplomové práce budu metodou obsahové analýzy mediálních sdělení zkoumat, **působení masmédií na společnost v souvislosti s šířením obsahů týkajících se stimulačních drog v roce 2008 v ČR**. Cílem průzkumu je specifikovat obraz stimulačních drog předkládaný masmédií široké veřejnosti.

Dále se ve své diplomové práci budu zabývat, komparací podílu celkového počtu mediálních sdělení o drogách podle zaměření (protidrogová politika, prevence, kriminalita, lékařské zprávy) s cílem zjištění, jakým obsahům dávala masmédiá přednost v roce 2008.

Předmětem průzkumu bude dále porovnání počtu mediálních sdělení propagující škodlivé užívání stimulačních drog a mediálních sdělení s obsahem motivace pro abstinenci, léčbu a důvody, proč nebrat stimulační drogy s počtem ostatních mediálních sdělení o stimulačních drogách. Součástí průzkumu bude také komparace počtu mediálních sdělení pro a proti legalizaci stimulačních drog.

V praktické části diplomové práce bych chtěl dále porovnat počty mediálních sdělení, zaměřené na prezentaci léčebných zařízení a preventivních protidrogových programů, oproti ostatním obsahům týkajících se tématu drog.

Dále se budu zabývat obsahovou analýzou mediálních příspěvků zaměřených na volnočasové aktivity – tanečních akcí (např. technopárty), které jsou spojovány s užíváním stimulačních drog, s cílem komparace jejich hodnocení v masmédiích (pozitivní nebo negativní). V rámci uvedeného průzkumu budu také porovnávat počet mediálních sdělení týkajících se zásahů Policie ČR, rozsudků Soudů ČR a postupů Státních zastupitelství oproti ostatním mediálním sdělením s tematikou stimulačních drog.

V praktické části budu tedy specifikovat obraz stimulačních drog, předkládaný širokým společenským vrstvám obyvatel masmédií, prostřednictvím různých obsahů mediálních sdělení v roce 2008. Masmédiá přispívají k formování názoru na stimulační drogy širokých vrstev obyvatel, neboť téměř každý se dívá ve volném čase na televizi, používá internet a čte různé noviny a časopisy.

Působení masmédií může mít však pro nejednotnost obsahů jak pozitivní, tak i negativní dopad, podle toho, kdo mediální sdělení veřejnosti předkládá, zda je k němu kompetentní, zda je obsah sdělení ověřitelný apod. Ve své diplomové práci bych chtěl v průběhu roku 2008 vyhodnotit, podle pevně zadaných kritérií, mediální sdělení předkládaná regionálními a celostátními masmédií širokým společenským vrstvám a formulovat obraz stimulačních drog. Tedy zjistit, jaké informace získával příjemce o tématu stimulačních drog v období roku 2008.

1. Výklad pojmů, rozdělení nelegálních drog, stimulační drogy

V této kapitole bych chtěl popsat některé pojmy z oblasti drogové problematiky, které budu v diplomové práci dále uvádět.

1.1 Výklad pojmů

„Drogou - rozumíme obtížně vymežitelnou skupinu látek, z nichž některé jsou legální (alkohol, tabák, organická rozpouštědla), jiné jsou využívány pouze k lékařským účelům (analgetika, hypnotika, barbituráty, některé opiáty) a další spadají do kategorie tzv. „zakázaných drog“. Z odborné literatury lze však v současné době dovodit nejrozšířenější definici drogy: „droga je každá látka, ať již přírodní či syntetická, která splňuje dva základní požadavky, a to, že má tzv. psychotropní účinek, tzn. ovlivňuje nějakým způsobem naše prožívání okolní reality, mění naše „vnitřní naladění“, působí na naši psychiku. Jako druhý požadavek lze chápat skutečnost, že může vyvolat závislost.

Návyková látka - tento pojem upravuje trestní zákon v ustanovení § 89 odst. 17 - návykovou látkou se zde rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobící nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.

Omamné a psychotropní látky – jsou definovány v ustanovení § 2 zákona č. 167/1998 Sb., O návykových látkách, ve znění pozdějších změn a doplňků jako takové látky, u nichž vzniká nebezpečí chorobného návyku nebo psychických změn nebezpečných pro společnost nebo pro toho, kdo je opakovaně bez odborného dohledu užívá a jsou uvedeny v seznamech těchto látek. Seznam

omamných látek je uveden v přílohách 1 až 3 uvedeného zákona, seznam psychotropních látek v přílohách 4 až 7 uvedeného zákona.

Prekursor - je chemická látka, která se používá při výrobě omamné či psychotropní látky, je rozhodující pro její vytvoření a stává se její součástí. Chemické látky, které jsou považovány za prekursory jsou výslovně uvedeny v kategorii 1 přílohy I. Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 nebo v kategorii 1 přílohy Nařízení Rady (ES) č. 111/2005, přičemž nakládání s těmito prekursory upravuje zákon č. 167/1998 Sb., O návykových látkách a současně se tento zákon odkazuje na uvedené předpisy ES ohledně určení, které látky jsou prekursory.

Flashback (slang.) - čtí flešbek, stav „jako po požití drogy“, i když droga nebyla aplikována. Někdy může flashback nastat až za dva roky po poslední dávce. Dochází k němu nejčastěji po halucinogenech, marihuaně nebo pervitinu.

Intoxikace - ovlivnění látkou, otrava. Pojem „**akutní intoxikace**“ návykovou látkou definuje mezinárodní klasifikace nemocí jako přechodný stav po alkoholu nebo jiné psychoaktivní látce, vedoucí k poruchám na úrovni vědomí, poznávání, vnímání, emotivity nebo chování, nebo jiných psychofyziologických funkcí a reakcí.

Odvykací syndrom - po úplném nebo relativním vysazení některých léků nebo drog, zejména po alkoholu, opiátech a tlumivých lécích. Odvykací syndrom vyvolá obvykle až delší období poměrně vysokých dávek. Odvykací příznaky mohou být tělesné (např. křeče) nebo duševní (např. deprese).

Syndrom odnětí - stav, který je zapříčiněn nedostatkem omamné a psychotropní látky v organismu uživatele.

Toxické psychózy - vznikají během nebo bezprostředně po použití návykové látky. Projevují se např. sluchovými halucinacemi i halucinacemi jiných smyslů, pocity pronásledování, neklidem nebo naopak strnulostí a abnormálními emocemi. Toxické psychózy mohou trvat různě dlouhou dobu. V případě toxické psychózy je třeba volat lékaře, postižený by měl být řádně léčen a měl by být pod odborným

dohledem, aby neublížil sobě, nebo druhým lidem. Toxické psychózy způsobuje poměrně často pervitin, halucinogeny, ale i marihuana nebo alkohol“.¹

1.2 Rozdělení nelegálních drog

Vzhledem k tomu, že v praktické části diplomové práce se zabývám komparací veškerých mediálních sdělení o všech skupinách nelegálních drog, uvádím v krátkosti v této kapitole jejich členění podle účinku na člověka. Zde bych chtěl nastínit některé nejznámější zdravotní problémy, které užívání nelegálních drog může způsobit a míru rizika, které s sebou užívání těchto látek přináší.

Opiáty

„Opiáty jsou skupinou drog, kde míra rizika, kterou jejich užívání přináší, je považována za nejvyšší ze všech. Obecně lze jejich účinek charakterizovat jako celkově zklidňující. U konzumenta po aplikaci nastává stav příjemného uvolnění a uklidnění, příjemného pasivního prožívání okamžiku, spojeného s odstraněním naléhavosti problémů běžného života“.² Nejznámějším představitelem této skupiny drog je **heroin** (příloha č. 1) a **braun**. „U opiátů je syndrom z odnětí velmi psychicky i fyzicky náročný. Objevují se intenzivní bolesti ve svalech a kloubech, křeče v břiše, zvracení, třes, úzkost, nevolnost a v neposlední řadě i slzení a slinění. Pro opiáty je typický vznik fyzické závislosti“.³

Stimulační drogy

„Stimulační drogy jsou látky, jejichž základním efektem je celková stimulace, a povzbuzení organismu“.⁴ Jsou to drogy se

¹ VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.7-9

² VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.9

³ VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.8

⁴ VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.10

silným psychostimulačním účinem. Nejznámější představitelé stimulačních drog jsou **pervitin (metamfetamin), kokain a extáze**. Podrobněji se stimulačními drogami budu zabývat ve druhé kapitole.

Halucinogeny

„Halucinogeny jsou rozsáhlou skupinou přírodních a syntetických látek, které vyvolávají změny vnímání od pouhého zostření, až po halucinace. Přírodní látky této skupiny mají dlouhou historii užívání při náboženských rituálech. Mnoho látek skupiny halucinogenů bylo syntetizováno nebo izolováno v tomto století, nejznámější je LSD (1938)“.⁵ „U uvedené skupiny drog je vyjádření rizikovosti jejich užívání velmi obtížné. Syndrom odnětí se u této skupiny drog ve své typické podobě prakticky nevyskytuje, nedochází ani k fyzickému poškození organismu. Na druhé straně účinky na psychiku uživatele jsou často nevypočitatelné a mohou vést i k trvalejšímu poškození“.⁶ Nejznámějším představitelem této skupiny drog, jak jsem již uvedl, je „**LSD**“ (příloha č. 2). Další představitelé jsou např. tzv. „houbičky“ (Psilocybe Bohemica, tedy Lysohlávka česká) a další látky, zejména z řad různých léčiv.

Cannabisové produkty

„Jednou z nejrozšířenějších, v našich podmínkách, je skupina drog, jejímž hlavním představitelem je konopí (Cannabis sativa resp. Cannabis indica) a jeho produkty. Existují její různé formy, které se liší obsahem pryskyřice a množstvím účinné látky – THC (delta-9-tetrahydrocannabinol). Z konopí (příloha č. 3) se získávají dva hlavní produkty, a to „**marhuana**“ a „**hašiš**“.⁷ „Obecně lze říci, že po požití nastává změna vnímání, myšlení a cítění, až akutní psychotický stav se ztrátou orientace zejména v čase a místě. Při vysokých dávkách

⁵ KOLEKTIV AUTORŮ SDRUŽENÍ SANANIM, *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007; s.164

⁶ VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.13

⁷ VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.14

dochází k bludné symptomatologii. Lze vypožorovat změny nálad – od plačtivosti až k agresí. Poškozena je zejména paměť, koncentrace pozornosti, prodlužuje se reakční čas“.⁸

Těkavé látky

„Těkavé látky jsou stále ve velké míře zneužívány v oblastech s vysokou nezaměstnaností a v oblastech soustředění sociálně slabých vrstev obyvatelstva. Patří mezi ně některá rozpouštědla, ředidla, a lepidla, ale i plynné látky, například éter a rajský plyn. Společným znakem po užití těkavých látek je ovlivnění CNS, které se projevuje euforií, většinou s útlumem. Mohou se objevit zrakové a sluchové halucinace“.⁹ „Účinky při inhalaci těkavých látek jsou zejména pocit euforie, poruchy vnímání provázené živými barevnými halucinacemi, dochází k útlumu, ke spánku, k poruchám vědomí. Dávkování je při uvedeném způsobu aplikace (inhalace, snifing) prakticky nemožné a může při předávkování dojít k bezvědomí, srdeční zástavě, k zástavě dechu nebo udušení zvratky“.¹⁰

1.3 Stimulační drogy

„Stimulancia, budivé látky nebo také psychomotorické stimulanty jsou chemicky různorodou skupinou látek, které vyvolávají tělesné a duševní povzbuzení. Jejich užití vyvolá různou míru stimulace organismu od pocitu svěžesti až po nekontrolovatelné vzrušení“.¹¹

⁸ VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.14

⁹ VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.15

¹⁰ VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.15

¹¹ KOLEKTIV AUTORŮ SDRUŽENÍ SANANIM, *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007; s.164

„Stimulační drogy jsou látky, které mají mocný stimulační účinek na centrální nervový systém, především mozek. Mechanismus účinku spočívá v ovlivnění určitých skupin neuronů, resp. jejich spojení, tzv. synapsí. Obvykle dochází ke změně v režimu vylučování látky, která zprostředkovává spojení mezi neurony, tzv. mediátoru. Užitím psychostimulancia nastává vyčerpání zásob mediátoru, proto po odeznění účinku dochází k jeho přechodnému nedostatku. Uživatelé silných stimulancií tento stav vyčerpání znají pod pojmem *dojezd*“.¹²

„Skupina stimulačních drog má v České republice svou ryze „národní“ drogu. V tomto případě se jedná o drogu známou pod názvem **pervitin (metamfetamin)**. Stejně jako braun byl i pervitin (příloha č. 4) ilegálně vyráběn již dávno před rokem 1989.

Pervitin je droga metamfetaminého typu. Patří do skupiny plně syntetických látek se silným psychostimulačním účinkem. Právě tato látka způsobuje v psychice konzumenta změny, které na jedné straně vedou k celkovému povzbuzení, odstranění únavy, pocitu zvýšení psychické i fyzické výkonnosti, dochází k celkovému zrychlení psychiky a nabídce představ, euforizaci. Ale na straně druhé dochází po určité době užívání pervitinu k zásadním proměnám psychiky, objevují se paranoidní představy o sledování nebo pronásledování vlastní osoby, tyto pak mají často za následek tragické následky, jak pro okolí uživatele, tak i pro něj samotného (agresivní útoky proti domnělému pronásledovateli, které mohou skončit až sebevraždou).

Jako prekursor k výrobě pervitinu slouží **efedrin** (příloha č. 5), nebo pseudoefedrin, nebo jakékoliv léčivo, které tyto látky obsahuje (Solutan, Paralen Plus, Modafen, Nurofen). Samotná výroba je pak relativně snadnou záležitostí, dokonce pro ni není třeba ani laboratorních podmínek. Pervitin je možné vyrobit doslova v domácích podmínkách s prostředky, které jsou běžně volně k dostání v obchodech. U pervitinu se syndrom z odnětí projevuje zejména tak, že nedostane-li uživatel svoji potřebnou dávku, má pocit vyčerpání a upadá do tvrdého spánku. Tento útlum bývá často

¹² KOLEKTIV AUTORŮ SDRUŽENÍ SANANIM, *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007; s.165

vystřídán během jednoho až dvou dnů těžkými poruchami spánku s výraznou nespavostí.

V poslední době byl v České republice zaznamenán výskyt **amfetaminu** (příloha č. 6), který je do ČR dovážen ze Západní Evropy a bývá pro své obdobné účinky distribuován jako pervitin.

Snad světově nejznámějším představitelem skupiny stimulačních drog je látka (alkaloid), získávaná z listů keře koka (*Erythoxylon coca*), spíše známá pod označením „**kokain**“ (příloha č. 7). Tradice užívání, respektive zneužívání této látky, je velice dlouhá a v některých jihoamerických státech je dokonce součástí kulturního odkazu předků. V současné době je na našem území kokain rozšířen méně než například pervitin či heroin, a to zejména díky vyšší ceně oproti jiným obdobně působícím drogám (např. pervitin).

Z kokainu se poměrně levnou a snadnou cestou získává **crack** (příloha č. 8). Jeho hlavní nebezpečí spočívá v tom, že k navození stejného účinku je zapotřebí podstatně menšího množství účinné látky než u kokainu. Největší nebezpečí cracku spočívá v jeho koncentraci. Jeho účinek na organismus uživatele je mnohem razantnější než u kokainu, destrukce organismu uživatele je rozsáhlejší a hlavně přichází mnohem dříve, než je tomu u kokainu. Také vznik závislosti a její vývoj je výrazně rychlejší.

Jak již bylo výše uvedeno, kokain má na lidský organismus obdobné účinky jako zmíněný pervitin. Jako příznaky akutního působení jsou rozšířené zornice, zvýšená frekvence pulsu a krevního tlaku, euforie, hyperaktivita, neklid a nespavost. Syndrom odnětí se u kokainu projevuje halucinacemi, podrážděností, stihomamem a agresivitou.

Posledním představitelem ze skupiny stimulačních drog je droga, která se v současné době těší nesmírné oblibě. Je to pravděpodobně i tím, že se jedná o relativně novou drogu, u které ještě nedošlo k dostatečnému odhalení všech rizik, které s sebou její užívání přináší. Jako dalším důvodem její oblíbenosti může být způsob její tzv. „čisté“ aplikace (polyká se ve formě tablet a kapslí). Jedná se zejména o látku 3,4 - methylen-dioxymetamfetamin (MDMA) známou spíše pod

označením „extáze“ (příloha č. 9). V současné době je jednou z nejužívanějších drog mezi mladou generací. Na ilegálním trhu se vyskytuje nejčastěji ve formě tabletek různé barvy a velikosti s vylisovaným obrázkem (logem), objevují se však i kapsle naplněné práškem. „Extáze“ je, podobně jako pervitin, látka s psychostimulačním účinkem. Vyhledávanými účinky extáze, pro které se jí říká droga lásky, nebo taneční droga, jsou získané pozitivní pocity navozené jejími stimulačními účinky. Konzumenti mohou protancovat celou noc bez pocitu fyzické vyčerpanosti a mají pocity lásky, důvěry a empatie ke svému okolí, jsou komunikativní a přátelští. Pocity lásky zde nejsou ani tak fyzické, jako spíše emoční. Mezi méně závažné nežádoucí účinky patří skřípání zubů, tuhnutí dásní, zvýšené svalové napětí, rozmazané vidění a druhý den po užití se zpravidla dostávají stavy připomínající tzv. „kocovinu“. Tyto stavy mohou mít za následek nespavost, ztrátu rovnováhy a bolesti hlavy. Závažnějším jevem jsou stavy nazývané jako „návaly do hlavy“. K nim obvykle dochází během „vybuzeného“ stavu na tanečním parketě, kdy tanečník ztrácí, na dobu někdy až tří minut, sluchové i zrakové vjemy. Dalšími příznaky jsou žízeň, kterou ovšem uživatel nepociťuje, rozšířené zornice, zrychlený tep a zmatenost. Po dlouhodobém užívání této drogy se uživatel vystavuje celé řadě zdravotních problémů zejména spojených s podvýživou, neboť extáze potlačuje chuť k jídlu. Extáze dále silně poškozuje játra a objevily se i případy silného krvácení do mozku, kdy uživatel zemřel. Současný výzkum ukazuje, že extáze může způsobit další problémy u lidí, kteří již trpí srdeční chorobou, vysokým krevním tlakem, epilepsií nebo u těch, kteří jsou celkově psychicky nebo fyzicky oslabeni.¹³

V současné době se jeví jako velmi diskutovaná oblast anabolik. Dne 9. února 2009 byl ve Sbírce zákonů pod č. 40/2009 publikován nový trestní zákoník, který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2010 a přináší zásadní změny oproti současnému 47 let starému trestnímu

¹³ VYHNÁLEK, V. *Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost – bakalářská práce*, Brno: IMS Brno, 2006; s.12

kodexu. Tato novelizace trestního zákona, mimo jiné, přináší novou trestněprávní úpravou týkající se problematiky anabolik. Lze konstatovat, že zneužívání látek s hormonálním účinkem, se týká výrazně vrcholových sportovců, ale nelze pominout ani značnou klientelu z řad specifických zaměstnání (např. civilní bezpečnostní služby). Zatímco u sportovců dochází k pravidelným kontrolám, nebylo zneužívání látek s hormonálním účinkem u ostatních nijak upraveno ani kontrolováno.

Zneužívání anabolických látek s hormonálním účinkem s sebou přináší riziko poškození organismu, kdy toto je závislé na druhu zneužívané látky, době jejího zneužívání a jejího množství a dále také na konkrétní osobě, která tuto látku zneužívá. Jsou to zejména androgenně podmíněné vedlejší účinky jako akné, agresivita, nadměrná sexuální stimulace, mastná pleť, zvýšené padání vlasů, snížená vlastní produkce hormonů, gynekomastie, poškození jater, vysoký krevní tlak a nadměrná sexuální stimulace.

V současnosti jsou preparáty, které obsahují látky s hormonálním účinkem dostupné jak na internetu, tak i ve většině fit-center. Jejich cena je různá podle přípravku a jeho účinku.

2. Současná drogová scéna v ČR a v EU

V této kapitole se budu zabývat aspekty, které charakterizují současnou drogovou scénu v České republice a v Evropské unii. Při zpracování této kapitoly budu prezentovat výzkumná data obsažená ve zprávě Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost Stav drogové problematiky v Evropě v roce 2008, ve Výroční zprávě Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování za rok 2007, v BULLETINU Národní protidrogové centrály, Intranetu Policie ČR (interní datová síť) a v dalších sekundárních zdrojích.

2.1 Drogová scéna v ČR

Současnou drogovou scénu v České republice lze charakterizovat deskripcí situace kolem nejrozšířenějších drog na černém trhu.

Heroin

„Hlavní trasou dovozu heroínu do České republiky zůstává tzv. Balkánská cesta. Heroin v ČR je původem z Afghánistánu a je přepravován zejména přes území Turecka, Makedonie či Bulharska. Obchodování s heroínem na našem území zůstává doménou kosovských, případně makedonských Albánců. V obchodu s touto drogou sledujeme stále trend nízkého obsahu účinné látky, a to při zachování ceny. Co se týče heroínu s vyšším obsahem účinné látky, ten je v rámci Balkánské cesty tranzitován spíše do zemí západní Evropy. Počet problémových uživatelů aplikujících si heroín se nezvyšuje“.¹⁴

¹⁴ PČR NPC SKPV, *BULLETIN 2/2008. Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za 2007*. Praha: Tiskárny MV ČR, 2008; s.3

Cannabis

„V České republice i nadále trvá značná poptávka po marihuaně s vysokým obsahem účinné látky THC. Tuzemští pěstitelé jsou schopni tzv. hydroponním způsobem produkovat značné množství kvalitní marihuany. Na celém území republiky tak vznikají skryté prostory (pěstírny) se specializovaným vybavením určeným pro hydroponní pěstování konopí. Hydroponním pěstováním konopí a následnou výrobou marihuany se na našem území čím dál více zabývají vietnamští občané, kteří takto vyrobenou marihuanu distribuují nejen na území České republiky, ale vyvážejí ji i do zahraničí, zejména do západní Evropy“.¹⁵

Stimulační drogy

Více prostoru bych chtěl v této kapitole věnovat situaci v oblasti stimulačních drog v České republice.

Kokain

„V oblasti obchodu s kokainem pokračuje trend posledních let, kdy se kokain na území ČR stává dostupnější drogou a jeho cena na nelegálním trhu klesá. Velmi časté jsou menší zásilky z Nizozemí. Občané České republiky jsou nadále zapojováni do kurýrní přepravy kokainu z Jižní Ameriky do Evropy a následně do České republiky. Přepravu organizují zpravidla občané jihoamerického původu. Na organizování obchodu s kokainem se také podílejí občané ze států západoafrického pobřeží.

¹⁵ PČR NPC SKPV, *BULLETIN 2/2008. Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za 2007*. Praha: Tiskárny MV ČR, 2008; s.4

Z častějšího záchytu občanů ČR ve zdrojových oblastech Jižní Ameriky i Karibské oblasti i ze zkušeností zahraničních kolegů vyplývá, že osobní kurýrní přeprava kokainu tvoří významný způsob přepravy ze zdrojových oblastí do Západní Evropy. K dovážení kokainu na území České republiky je využívána také ta nejjednodušší cesta, a to formou poštovních zásilek¹⁶.

Metamfetamin (pervitin)

„Metamfetamin (dále jen pervitin) je na území České republiky vyráběn nadále ze dvou prekursorů. Jednak z efedrinu, kdy takto vyrobený metamfetamin je zpravidla vyvážen do zahraničí, a jednak z pseudoefedrinu. V případě efedrinu se na našem území jedná spíše o nedostatkovou komoditu a do obchodu s ním jsou zapojeni zejména kosovští Albánci, kteří jej získávají zřejmě z Bulharska či Makedonie. Hlavní prekursorem pro výrobu pervitinu na území ČR je tak pseudoefedrin, který je získáván, respektive extrahován, z volně prodejných léků obsahujících zákonem povolené množství 30 mg pseudoefedrinu v jednotce (jmenovitě Modafen, Paralen Plus, Nurofen Stopgrip). Výrobou pervitinu z takto získaného pseudoefedrinu se zabývají, vzhledem k relativně snadnému postupu tzv. „Českou cestou“, i v oboru chemie nekvalifikovaní jedinci. Tímto způsobem vyráběný pervitin je produkován v malém množství, ale za to zcela pravidelně. Pachatelé pak často mění místo svého působiště, kdy jsou schopni, aby bylo ztíženo jejich odhalení, v krátké době přesunout předměty určené k výrobě na jiné místo. Prekursor, v tomto případě pseudoefedrin, si totiž mohou snadno a bez větších překážek koupit v kterékoli lékárně po celém území ČR.

V České republice vyráběný pervitin se nadále těší veliké oblibě zahraničních uživatelů, kteří Českou republiku navštěvují, aby si ho tu nakoupili. Pokračuje tedy trend přeshraniční „drogové turistiky“, kdy

¹⁶ PČR NPC SKPV, *BULLETIN 2/2008. Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za 2007*. Praha: Tiskárny MV ČR, 2008; s.3

zejména občané Německa a Rakouska přijedou do České republiky, kde pervitin zakoupí, zpravidla v gramovém množství. Následně jej vyvezou zpět, buď pro potřeby aplikace, nebo pro účely další distribuce. V těchto případech jeví zájem především o krystalický pervitin (považován za vysoce kvalitní), který je vyráběn z efedrinu¹⁷.

Extáze

„Droga známá pod názvem extáze je na území České republiky dovážena, a to především z Nizozemska, Polska a také ze Slovenska, přičemž kurýři se rekrutují z řad mladých lidí (kolem věku 20 let). Extáze se na naše území dováží zpravidla v množství několika desítek tisíc kusů tablet a je distribuována jednak na celém území České republiky, v některých případech dále vyvážena např. do Rakouska. Stále přetrvává pašování tablet ukrytých ve vozidlech. V linkových autobusech je například extáze převážena zejména v zavazadlech. Jsou zaznamenávány i případy, kdy je droga z ciziny dopravována prostřednictvím listovních či balíkových zásilek. Cena extáze je na nelegálním trhu v České republice proměnlivá, záleží zejména na počtu odebraného množství tablet a na aktuální nabídce na trhu. V České republice jsou nečastějšími lokalitami, kde se extáze distribuuje, především zábavní taneční akce (např. typu Czechtech, Open Air dance festivaly atd.) a dále hudební kluby a diskotéky. Na tabletách jsou vyražena různá loga, která závisí na aktuálních módních trendech. Objevují se také jiné tvary tablet, než jen kulaté (např. oválné a hranaté). Faktem zůstává, že nejčastější účinnou látkou je MDMA, MDA či MDEA¹⁸.“

¹⁷ PČR NPC SKPV, *BULLETIN 2/2008. Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za 2007*. Praha: Tiskárny MV ČR, 2008; s.4

¹⁸ PČR NPC SKPV, *BULLETIN 2/2008. Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za 2007*. Praha: Tiskárny MV ČR, 2008; s.5

2.2 Vliv začlenění ČR do Schengenského prostoru na drogovou scénu

„Schengenská dohoda z 14.6.1985 je Dohoda o postupném zrušení kontrol na hranicích. Je to soubor právních norem, které se zabývají problematikou spolupráce v cizinecké a policejní problematice. Tyto normy zajišťují úplné, právně závazné zrušení kontrol na společných hranicích tím, že vytváří prostor pro svobodný pohyb osob.

Schengenskou prováděcí úmluvou bylo zavedeno několik kompenzačních opatření pro případ možných nedostatků v zajištění bezpečnosti vyplývajících ze zrušení kontrol. Jedním z nejvýznamnějších kompenzačních opatření je zesílená policejní spolupráce. Tato policejní spolupráce zejména zahrnuje vzájemnou pomoc pro účely prevence a odhalování trestné činnosti, přeshraniční sledování a pronásledování, předávání informací, provozování společného informačního systému a další“.¹⁹

V souvislosti s odhalováním závažné organizované trestné činnosti na úseku drog se zde ale ukazují jistá pozitiva i negativa. Je to na jedné straně pružná a efektivní spolupráce mezi policejními složkami členských států, která jednoznačně připívá k odhalování té nejzávažnější drogové kriminality. Na druhé straně je však možné pozorovat i negativa a důsledky zrušením kontrol na společných hranicích, neboť tím došlo ke ztíženému odhalování, zejména tranzitu drog, mezi členskými zeměmi Schengenského prostoru.

Lze konstatovat, že vstup naší země do Schengenského prostoru v závěru roku 2007 jednoznačně předznamenal skutečnost, že v nejbližší budoucnosti význam pružné a efektivní mezinárodní policejní spolupráce ještě dále poroste.

¹⁹ http://www.npc.aa/Schengenska_dohoda.ppt (intranet Policie ČR)

2.3 Drogová scéna v EU

V této podkapitole budu prezentovat výzkumné údaje obsažené ve zprávě - Stav drogové problematiky v Evropě v roce 2008 vydanou Evropským monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA). Nejprve bych chtěl uvést, že „Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost bylo založeno nařízením Rady EU č. 309/93 z 8. února 1993, doplněného nařízením Rady EU č. 3294/94 z 22. prosince 1994. Posláním tohoto centra je shromažďovat a rozšiřovat spolehlivé, hodnověrné a srovnatelné informace drogového jevu a drogové závislosti v Evropě, s důrazem na národní strategie a politiky, a také strategie a politiky samotné Evropské unie“.²⁰

Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost ve své zprávě Stav drogové problematiky v Evropě v roce 2008 uvádí: „Zdá se, že užívání drog se v Evropě stabilizuje a lze zaznamenat i pokrok ve způsobu, jakým členské státy EU tento problém řeší. U většiny forem užívání drog celkově odhadujeme, že nedochází k nárůstu, a v některých oblastech se zdá, že trend je sestupný“.²¹

Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost v této zprávě dále uvádí orientační přehled — „odhady užívání drog v Evropě. Odhady uvedené dále se týkají dospělé populace (15–64 let) a vycházejí z nejnovějších dostupných údajů.

Konopí

Celoživotní prevalence: nejméně 71 milionů (22% evropských dospělých). Užití v posledním roce: asi 23 milionů evropských dospělých, respektive jedna třetina celoživotních uživatelů. Užití v posledním měsíci: více než 12 milionů Evropanů.

²⁰ ŠMERDA, R. *Trestněprávní úprava drogové problematiky*. Praha : Tiskárna MV ČR, 2008; s.113

²¹ http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_64227_CS EMCDDA_AR08_cs.pdf

Kokain

Celoživotní prevalence: nejméně 12 milionů (3,6% evropských dospělých). Užití v posledním roce: 4 miliony evropských dospělých, respektive jedna třetina celoživotních uživatelů. Užití v posledním měsíci: asi 2 miliony.

Extáze

Celoživotní prevalence: asi 9,5 milionu (2,8% evropských dospělých). Užití v posledním roce: více než 2,6 milionu, respektive jedna třetina celoživotních uživatelů. Užití v posledním měsíci: více než 1 milion.

Amfetaminy

Celoživotní prevalence: téměř 11 milionů (3,3% evropských dospělých). Užití v posledním roce: asi 2 miliony, respektive jedna pětina celoživotních uživatelů. Užití v posledním měsíci: méně než 1 milion.

Opiáty

Problémové užití opiátů: mezi jedním a šesti případy na 1 000 jedinců dospělé populace. V letech 2005–2006 činila úmrtí vyvolaná drogami 3,5% všech úmrtí Evropanů ve věku 15–39 let, u asi 70% z nich byly zjištěny opiáty. Opiáty jsou hlavní drogou asi 50% všech žádostí o léčbu drogové závislosti.

Trendy u jednotlivých drog

Ve většině evropských zemí bylo v roce 2006 konopí nadále nejčastější nezákonnou drogou, které se týkají trestné činy porušující protidrogové právní předpisy. V zemích, kde tomu tak je, tvořily

trestné činy související s konopím 36 % až 86 % všech trestných činů porušujících protidrogové právní předpisy. V několika zemích převažovaly u drogových trestných činů jiné drogy než konopí. V České republice stál za 60 % všech trestných činů porušujících protidrogové právní předpisy metamfetamin, na Maltě to byl heroin se 41 %. V Lucembursku byly trestné činy porušující protidrogové právní předpisy téměř rovnoměrně rozloženy mezi konopí, heroin a kokain. V pětiletém období 2001–2006 se počet trestných činů porušujících protidrogové právní předpisy, které se týkaly konopí, ve většině sledovaných zemí zvýšil nebo zůstal stabilní, což vedlo k celkovému průměrnému zvýšení v Evropské unii o 34%. Bulharsko, Česká republika (2002–2006), Itálie a Slovinsko však oznámily sestupný trend. Trestné činy související s kokainem se v období 2001–2006 ve všech evropských zemích kromě Bulharska, Německa a Slovenska zvýšily. Průměr v EU v tomtéž období vzrostl o 61%.

Úmrtí související s drogami

Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) monitoruje otravy s následkem smrti, které lze připsat užívání drog (úmrtí vyvolaná drogami). V průměru dochází každý rok v Evropě asi k 7000 – 8000 úmrtí vyvolaných drogami, ale kvůli tradičnímu podhodnocení představuje tento údaj minimální odhad. Opiáty, hlavně heroin, jsou drogy, které se nejčastěji spojují s předávkováním, i když jiné drogy a alkohol jsou také běžně přítomné. Po několikaletém poklesu na počátku tohoto desetiletí se nyní trend v úmrtích vyvolaných drogami vyrovnal²².

²² http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_64227_CS_EMCDDA_AR08_cs.pdf

3. Masmédia v dnešní společnosti

„Dnes žijeme v době masmédií, která vstupují do života každého z nás. Jsou významným zdrojem informací, ale i sugestivním nástrojem dezinformací. Mohou být člověku přítelem, ale i záludným nepřítelem“.²³

3.1 Co jsou to masmédia

Masmédia můžeme charakterizovat jako masová komunikační média, nebo také jako hromadné sdělovací prostředky. Masmédia se v současné společnosti stala jedním z klíčových aktérů při ovlivňování veřejného mínění či politického tlaku. Tím, že masmédia komunikují a působí na všechny skupiny obyvatel mají obrovskou moc. „Dokáží vytvářet a ovlivňovat veřejné mínění. Masmédia dokáží vyhledávat a zviditelňovat schopné lidi, vytvořit z nich populární osobnosti ve světě kultury, politiky a obchodu. Na druhé straně však mají schopnost zničit vedoucího, instituci nebo podnik pomocí několika vytištěných řádků“.²⁴

Masmédia lze rozdělit do dvou skupin :

- **masmédia tištěná** (noviny, knihy, časopisy apod.)
- **masmédia elektronická** (rozhlas, televize, internet)

„Masmédia se také jeví jako velmi významný, dnes již nepostradatelný, prostředek vzdělávání a výchovy, akulturace, multikulturní výchovy a socializace jedince. Jejich účinky lze shrnout např. takto : Působení masmédií je natolik komplexní jev, že jen velmi

²³ KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008; s.127

²⁴ SÝKORA, F. *Sociální komunikace*. Brno: IMS Brno, 2003; s.19

obtížně postihujeme všechny souvislosti, v nichž se projevuje“. Média jako společenské instituce ovšem vstupují do interakce i s dalšími institucemi a ovlivňují je. Často uvažujeme především o vlivu médií na celou společnost, na politiku, někdy též na rodinu, vzdělání či sport“.²⁵

Důležitým aspektem masmédií je také to, že nastolují témata a jejich priority. Některá témata jsou zdůrazňována a některá potlačována, nebo vymazána z pomyslného veřejného prostoru. Lze tedy říci, že problém, který se v médiích neobjeví, jako by neexistoval.

3.2 Úloha masmédií v současné společnosti

„Pro druhou polovinu dvacátého století je příznačné užívání termínu konzumní způsob života, pro který je charakteristická spotřeba jako program spolu se zábavou. Životaschopnost konzumní společnosti je založena na existenci masmédií, která lidem sdělují, co nového na trhu, na co je potřeba vydělávat, na co se těšit, jak žít“.²⁶ V této souvislosti se jeví jako velmi závažné působení masmédií na široké vrstvy veřejnosti a vytváření mediálního obrazu stimulačních drog.

Masmédia mají čtyři základní funkce. Jsou to **informativní, formativní, komunikativní a rekreativní**. Funkce komunikativní vychází zejména ze zprostředkování komunikace směrem k jejímu příjemci. Funkce rekreativní zprostředkovává příjemci zábavu a relaxaci. Masmédia při vytváření mediálního obrazu o stimulačních drogách a o drogách vůbec mají zejména úlohu informativní a formativní.

²⁵ KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008; s.127

²⁶ KRAUS, B. *Sociální pedagogika II.*. Brno: IMS Brno, 2007; s.61

Informativní úloha masmédií ve vztahu ke stimulačním drogám

Podstatou informativní úlohy masmédií je poskytovat informace a rozšiřovat poznání o drogách a stimulačních drogách. Vytvářet tedy mediální obraz drog a stimulačních drog pro široké vrstvy společnosti. Informativní úloha médií souvisí především v poskytování informací širokým vrstvám obyvatel komplexně o tomto společenském problému. Tedy lze říci, že média jsou nositelem informací o stimulačních drogách zejména v oblastech:

- **protidrogové prevence**
- **protidrogové politiky**
- **sdělení zdravotního charakteru**
- **kriminální hledisko a informace o spáchaných trestných činech, jejich vyšetřování a odsouzení pachatelů**

Informace přenášená masmédií k příjemci má vždy nějakou duchovní hodnotu, která je předkládána určitým způsobem zpracování, vždy s určitým postojem k této informaci. Proto lze v případě informativní funkce masmédií hovořit i o funkci hodnotové a hodnotící. V rámci informativní funkce masmédií lze dále zmínit, ve vztahu k stimulačním drogám, i funkci kognitivní (poznávací) a také vzdělávací funkci.

Formativní úloha masmédií ve vztahu ke stimulačním drogám

Formativní úloha masmédií, „spočívá v ovlivňování osobnosti, může tedy působit na postoje adresáta, především na míru jeho osobní, individuální a společenské angažovanosti a aktivity jako základních podmínek autentického rozvoje osobnosti“.²⁷

V této souvislosti lze konstatovat, že masmédiá však na problematiku drog neposkytují jednotný názor a tedy jak informativní, tak formativní úloha masmédií při vytváření mediálního obrazu stimulačních drog, ale i v názoru na drogy jako takové poskytuje mnohdy protichůdné názory. Toto samozřejmě oslabuje pozitivní výchovnou funkci masmédií a projevuje se ve vytváření postojů a chování celé společnosti.

Zvláštní přístup je v souvislosti s působením masmédií třeba věnovat dětem, neboť se jedná o část populace, která je nejvíce ovlivnitelná. Masmédia předkládají svým příjemcům značné množství obsahu, které postihují a přibližují problematiku stimulačních drog. Ne všechny tyto mediálně předkládané obsahy však působí na mladého člověka vhodně a přispívají pozitivně k optimálnímu rozvoji jeho osobnosti. Odstraňovat toto ohrožení, usměrňovat dopad mediálních sdělení na děti a mládež je úkolem rodiny a cílem výchovného působení ve školách a dalších výchovně-vzdělávacích institucích.

3.3 Mediální výchova

Vzhledem k tomu, že se ukazuje čím dál větší potřeba oslabit negativní působení masmédií na rozvoj osobnosti dětí a mládeže, se čím dál více hovoří a mediální výchově. „Mediální výchova je charakterizována jako soubor postupů v rodině nebo ve škole, jak bránit vzniku informační propasti a nedovolit, abychom se stali

²⁷ KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008; s.126

trpnými subjekty jakéhokoliv média“. Lze ji také charakterizovat jako „výchovu k orientaci v masových médiích, k jejich využívání a zároveň k jejich kritickému hodnocení“. ²⁸

V dnešní uspěchané době je čím dál složitější výrazně změnit, omezit nebo upravit dětem programovou nabídku, kterou média dětem předkládají. Jako velmi problematická se jeví například kontrola dítěte při užívání internetu, kdy je velmi obtížné monitorovat a analyzovat jaké obsahy vlastně dítě vstřebává, neboť by rodič musel u něho „sedět“. Současná doba také klade vysoké nároky na čas, který rodiče tráví v zaměstnání, mnohdy na úkor času, který by měli trávit s dětmi. Potom může dojít k tomu, že dítě, které je samo doma, si zvykne trávit svůj volný čas sledováním médií a jeho rozvoj může být výběrem nevhodného média vážně ohrožen.

„Zastánci neregulovaného působení médií používali argumenty, že nikdo se nemusí dívat, regulace je relikv totalitní společnosti, zasahovat majitelům do vysílání je narušením tržních principů a zásah do užívání majetku ke svému zisku je socialistické. Vysíláním televize nikoho nevychovává, neovlivňuje, pouze baví. Majitelé a zastánci komerčního vysílání opakovaně zpochybňují vliv násilí v televizi na růst agresivity ve společnosti, především u mladé generace, navzdory výsledkům řady sociologických a psychologických studií (např. rozsáhlý výzkum k sociální deviaci prokázal statisticky významnou souvislost mezi sociální deviací a sledováním určité televizní stanice a televizních pořadů viz. Sak, P. Proměny české mládeže. Praha: Petrklíč. 2000). Metoda zpochybňování je vždy podobná. Protagonisté komerčního vysílání výsledky studií převedou do zjednodušené podoby, kterou následně odmítnou“. ²⁹

²⁸ KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008; s.130

²⁹ <http://www.blisty.cz/2006/7/3/art29205.html>

V této souvislosti je nutné, aby pedagogičtí pracovníci hledali nové pedagogické strategie. Jako optimální se jeví obsahová analýza a srozumitelný výklad konkrétního mediálního sdělení s přesvědčivou argumentací, kterou budou děti schopné pochopit. Vhodné a účinné jsou i snahy o vyplnění prostoru vyhrazeného pro média jinou aktivitou.

Vzhledem k tomu, že drogy a problematika drog jsou již dnes neodmyslitelnou součástí naší společenské reality, lze konstatovat, že asi základní otázkou pro každé dítě, které získává informace o drogách prostřednictvím médií je, zda brát drogy je dobré nebo špatné, zda tím něco získá nebo ztratí, rozpoznat zdravotní, trestněprávní a společenské hledisko a nebezpečí. Masmédia poskytují k problematice drog a stimulačních drog celou řadu obsahů, které mohou mít za následek např. indentifikaci s mediálně známou osobností, která má užívání drog jako svůj image, nebo nevhodná prezentace účinků drog může vést k touze dítěte drogu vyzkoušet.

Cílem mediální výchovy je naučit každého žáka základním znalostem, jak se v mediích orientovat. To zahrnuje nejen znalosti jak média fungují, ale také to, jak analyzovat obsahy předkládaných mediálních sdělení a posoudit jejich věrohodnost a komunikační záměr. S tímto úzce souvisí i výběr konkrétního média za konkrétním účelem. Mediální výchova by se měla zejména zabývat tím, jaké mediální obsahy působí na děti a mládež, kdo určuje mediální obsahy, jaké zájmy jsou v pozadí mediálního vysílání, jaké cíle mediální vysílání sleduje, jaký účinek na jednotlivé složky osobnosti má mediální působení a jaké hodnoty jsou obsahem mediálního sdělení.

3.4 Trávení volného času sledováním masmédií

Volný čas představuje čas, kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Za života posledních generací se neustále urychluje proměna ve způsobu trávení volného času a stále více volného času je tráveno sledováním médií. Dnešní společnost je charakterizována jako mediální a digitální společnost, jejímž charakteristickým rysem je socializace a sociální zranění i pod vlivem médií.

Zde se opět dostáváme k pozitivnímu i negativnímu působení masmédií v souvislosti s formováním osobnosti člověka, které je dnes především umocněno tím, že masmédiá jsou svou povahou všudypřítomná, velmi přesvědčivá, věrohodná a zasahují do života každého z nás.

Deviantní sociální vývoj osobnosti je také částečně důsledkem působení médií a je proto třeba, aby se mediální působení stalo prvořadým tématem společnosti. „Míra tohoto ovlivňování je velmi individuální. Masmédiím snadno a nejvíce podléhají ti jedinci, kteří jsou na hranici (či za hranicí) sociální patologie, protože se častěji nacházejí v pásmu snížené intelektové kompetence a jsou na nižší morální a estetické úrovni“.³⁰

Z hlediska bezpečnosti společnosti má velmi malou společenskou nebezpečnost užívání drog známým zpěvákem, zatímco kdybychom posuzovali vliv tohoto příkladu na mladou generaci, dospěli bychom k závěru o vysoké společenské nebezpečnosti jeho působení.

³⁰ KRAUS, B. *Člověk prostředí výchova*. Brno: Paido, 2001; s. 73

3.5 Mediální zdroje sdělení o stimulačních drogách

Mediální sdělení o stimulačních drogách v masmédiích mají velmi široký okruh nejrůznějších zdrojů. V souvislosti s povahou zdroje je třeba posuzovat i hodnotu mediálních sdělení. Zdrojem mediálního sdělení může být instituce (např. Policie ČR, Ministerstvo zdravotnictví ČR), odborník v určité oblasti, ale i každá jiná právnická či fyzická osoba. Je třeba vždy hodnotit, kdo určuje obsah mediálního sdělení a jaké zájmy a cíle tím sleduje. Také je důležité jaké hodnoty jsou obsahem mediálního sdělení.

V souvislosti s vytvářením mediálního obrazu o stimulačních drogách lze konstatovat, že se mnohdy, nezodpovědností tvůrců, v masmédiích objevují obsahy, které přímo ohrožují pohled, zejména mladé generace na problematiku stimulačních drog. Jsou to zpravidla různé formy bagatelizace návyku na stimulační drogy nebo předkládání braní drog jako životního stylu.

Oblast mediálního působení v oblasti protidrogové prevence považují za velmi důležitou. Dle mého názoru by alespoň veřejnoprávní masmédia měla častěji prezentovat obsahy s touto tematikou a tím přispívat k pozitivnímu působení masmédií v této oblasti.

3.6 Využití masové komunikace při řešení drogového problému

Masová komunikace dává několik možností při řešení drogového problému ve společnosti. Je to zejména preventivně informativní působení médií, které je spojeno především s medializací a prezentací aktivit, možností trávení volného času, činností institucí a zařízení, které se zabývají protidrogovou prevencí apod. Tyto uvedené aktivity je možné zařadit do široké oblasti působení médií v rámci primární

prevence – působení médií ve směru, aby k sociálně deviantnímu jednání, v souvislosti s drogami, vůbec nedošlo. Do této kategorie patří i mediální sdělení týkající se zdravotních, ale i trestněprávních rizik spojených s užíváním, ale i zacházením s drogami.

V oblasti sekundární prevence (zejména působení na osoby, které již s drogami přišly do styku) a terciální prevence (zmírňování následků, Harm reduction), působí média zejména ke zvýšení informovanosti osob, které jsou užíváním drog ohroženy. Je to především informovanost o tom, kam se obrátit o pomoc, tedy medializace a prezentace různých léčebných zařízení, nízkoprahových a krizových center apod. Dále jsou to také informace spojené se zdravotními riziky (např. rozšíření žloutenky v komunitě toxikomanů a pod).

Lze konstatovat, že masmédia v drtivě největším množství uveřejňují mediální sdělení s obsahem spáchaných trestných činů v souvislosti s drogami, oproti všem ostatním mediálním obsahům s tématem drog. V souvislosti se stimulačními drogami, jsou to především mediální sdělení, týkající se výroby a distribuce nejznámější české drogy metamfetaminu (pervitinu). I toto působení masmédií však působí preventivně zejména ve vztahu k informovanosti veřejnosti o trestněprávních aspektech drogové problematiky, ale má i výpovědní hodnotu ve směru k výskytu tohoto sociálně patologického jevu v konkrétní oblasti a možnosti jejího dalšího řešení (např. streetwork).

V této podkapitole jsem se zabýval působením masmédií při řešení drogového problému. Lze konstatovat, že funkce masmédií v této oblasti je nezastupitelná a poskytuje celou řadu možností. Nelze však opomenout tu skutečnost, že masmédia jsou především poháněna komerčními zájmy, ekonomickými zájmy (např. zisky z reklamy), zvýšením sledovanosti apod. V této souvislosti se potom jeví jejich funkce, z hlediska potřeby společnosti, v některých oblastech protidrogové prevence více než nedostatečná.

4. Praktická část diplomové práce

4.1 Vymezení problému a cíle

Cílem praktické části mé diplomové práce je, metodou obsahové analýzy mediálních sdělení, popsat působení masmédií na společnost v souvislosti s šířením obsahů týkajících se stimulačních drog v roce 2008 v ČR a specifikovat obraz stimulačních drog předkládaný masmédií široké veřejnosti v tomto období.

4.2 Hypotézy

Hypotéza 1

V masmédiích jsou nejvíce obsaženy zprávy týkající se stimulačních drog oproti ostatním skupinám drog.

Hypotéza 2

V mediálních sděleních převládají články laděné proti legalizaci stimulačních drog oproti příspěvkům pro jejich legalizaci.

Hypotéza 3

V mediálních sděleních se nejvíce objevují zprávy týkající se zásahů Policie ČR, rozhodnutí Soudů ČR a postupu Státních zastupitelství ohledně trestné činnosti na úseku stimulačních drog oproti ostatním mediálním sdělením týkajících tématu stimulačních drog.

Hypotéza 4

V masmédiích se nejvíce vyskytují mediální příspěvky týkající se pozitivního hodnocení tanečních akcí, s nimiž je spojeno užívání drog (např. Technopárty) oproti mediálním příspěvkům, které tyto akce hodnotí negativně.

Hypotéza 5

Mediální zprávy týkající se prezentace léčebných zařízení a preventivních programů mají v celkovém množství překládaných obsahů mediálních sdělení méně než 20 %.

4.3 Charakteristika výzkumného souboru

Do výzkumného souboru byla zařazena mediální sdělení z regionálních a celostátních medií informující o drogách obecně a stimulačních drogách v roce 2008 podle zadaných kritérií :

- Do části průzkumu, který byl realizován k mediálním sdělením zaměřeným k drogám obecně, k zastoupení jednotlivých skupin drog, jejich zaměření a podílu preventivních aktivit, byly zařazeny mediální sdělení obsahující klíčová slova : drogy, opiát, heroin, braun, morfin, stimulační drogy, kokain, pervitin, metamfetamin, amfetamin, extáze, efedrin, prekursor, pseudoefedrin, halucinogeny, trip, LSD, cannabis, marihuana, hašiš, tráva, konopí, alkohol, tabák, doping.
- Do části průzkumu, který byl proveden výhradně ke stimulačním drogám, byla zařazena mediální sdělení obsahující klíčová slova: stimulační drogy, syntetické drogy, pervitin, metamfetamin, extáze, amfetamin, efedrin, prekursor, léčiva obsahující pseudoefedrin.

V této souvislosti je třeba dodat, že některá mediální sdělení se v masmédiích opakují, neboť byla pro svou aktuálnost a důležitost zařazena opakovaně několika masmédií. Pro účely průzkumu byla zařazena všechna tato mediální sdělení, pokud splňují ostatní kritéria, neboť cílem průzkumu je zjistit, kolikrát se sledovaný jev v souboru objevil – tedy kolik dostal prostoru v mediální realitě.

U průzkumu týkajícího se zaměření mediálního sdělení bylo považováno za kritéria pro zařazení u souboru :

- **protidrogová politika** – mediální sdělení, které jakýmkoliv způsobem přímo ovlivňuje protidrogovou politiku, státu nebo regionu
- **prevence** - mediální sdělení, které informuje o preventivních aktivitách, ale i mediální sdělení, které jakýmkoliv způsobem informuje o problematice drog, neboť i zde je plněna preventivně informativní funkce masmédií
- **kriminalita** - mediální sdělení, které nese znaky kriminálního jednání
- **sdělení zdravotního charakteru** - mediální sdělení, které informuje o zdravotních rizicích nebo důsledcích užívání drog
- **mediálně známé osobnosti** - mediální sdělení, které dává do souvislosti problematiku drog s mediálně známou osobností
- **taneční akce** - mediální sdělení, které se zabývá taneční akcí v souvislosti s drogovou problematikou (technopárty apod.)
- **recenze k divadelním představením, filmům, knihám** apod., které se zabývají problematikou drog.

4.4 Metody

K provedení studie průzkumného šetření byla použita obsahová analýza. „Obsahová analýza je vyhodnocením počtu kolikrát se daný jev (faktor) objevil, kolikrát jej účastníci zmínili“.³¹ V tomto případě se jedná o obsahovou analýzu mediálních sdělení, podle zadaných kritérií. Cílem průzkumu je zjištění působení masmédií na společnost v souvislosti s šířením obsahů týkajících se stimulačních drog v roce 2008 v České republice a specifikovat obraz stimulačních drog předkládaný masmédií široké veřejnosti v tomto období.

V období od 1.1.2008 do 31.12.2008 byla v pravidelném intervalu, každého prvního dne v měsíci, analyzována mediální sdělení s tematikou drog dle zadaných kritérií. Tato mediální sdělení jsou soustředěována na webových stránkách <http://www.drogy-info.cz/>. Zjištěné výzkumné údaje byly následně vyjádřeny v tabulkách (přílohy č. 10, 11, 12, 13, 14) a názorných grafech.

Validita dat je ovlivněna rozmanitostí průzkumného souboru, tedy především subjektivním názorem autorů mediálních sdělení na zveřejňovanou skutečnost.

4.5 Interpretace výsledků

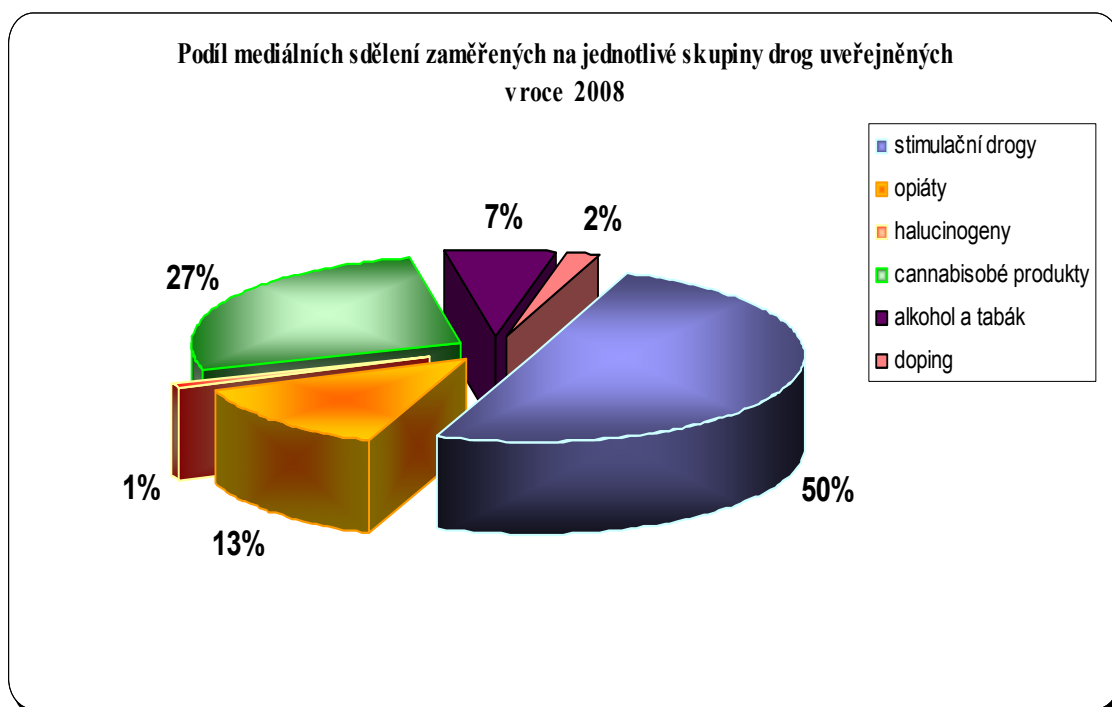
Podíl jednotlivých skupin drog na celkovém množství mediálních sdělení

Aby bylo možné specifikovat mediální obraz stimulačních drog jako takových, je nutné specifikovat ve zkoumaném období, jakou část ze všech mediálních sdělení o drogách reprezentují mediální sdělení o stimulačních drogách. V průběhu roku 2008 bylo **analyzováno**

³¹ KRAUS, B. *Sociální pedagogika II*. Brno: IMS Brno, 2007; s.11

celkem 2716 mediálních sdělení s tematikou drog. Z tohoto celkového množství bylo podle zadaných kritérií zjištěno 1139 mediálních sdělení, která se zabývala tématem drog obecně. Tedy jedná se o mediální sdělení, která nerozlišují jednotlivé skupiny drog, ale zabývají se drogami pouze v obecné rovině. Jako **největší skupina mediálních sdělení následují v počtu 791 mediální příspěvky o stimulačních drogách**. Dále to byla mediální sdělení týkající se cannabisových produktů v počtu 419, opiáty v počtu 210, alkohol a tabák 106 a 31 mediálních sdělení s obsahy zaměřenými na doping. V názorném grafu č. 1 jsou tato data převedena na procenta z celkového množství mediálních sdělení zaměřených na konkrétní skupiny drog.

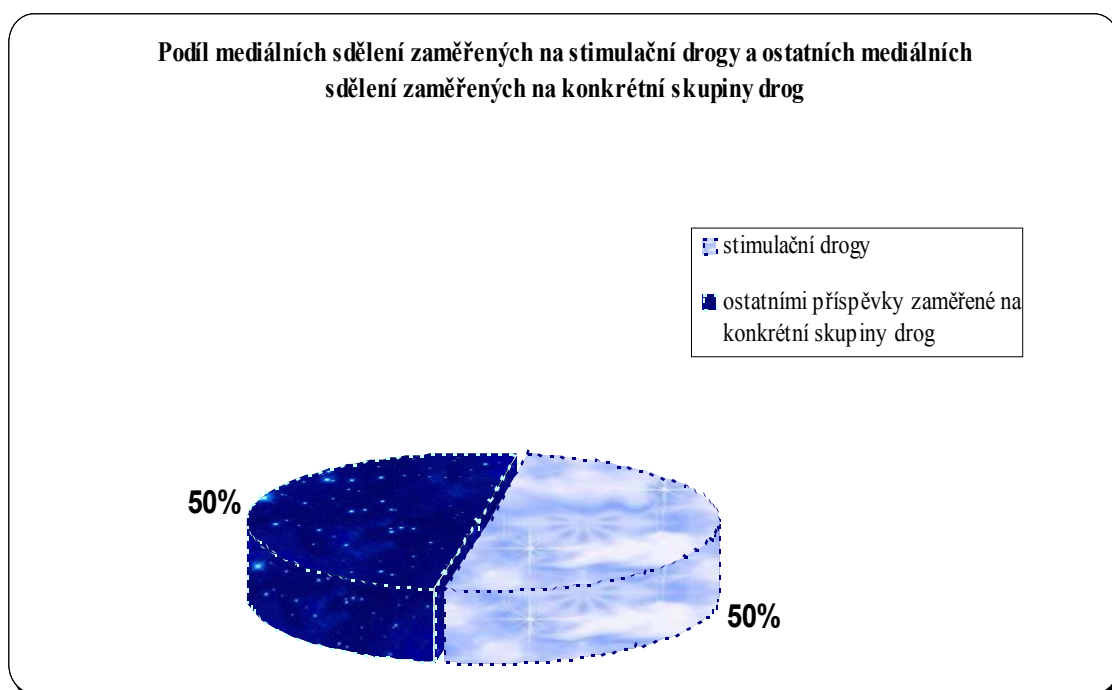
Graf č. 1

Mediální sdělení, která se zabývají drogami obecně, nebyla pro účely potvrzení nebo vyvrácení hypotézy, že „v masmédiích jsou nejvíce obsaženy zprávy týkající se stimulačních drog oproti ostatním skupinám drog“ do výzkumu zahrnuta, neboť nekonkretizují žádnou ze skupin drog.

V hodnoceném období bylo tedy v masmédiích uveřejněno celkem **791 mediálních sdělení s tématem stimulačních drog** a celkem **786 mediálních sdělení s tématem ostatních konkrétních skupin drog** (opiáty, cannabisové produkty, halucinogeny, alkohol a tabák, doping). Lze tedy konstatovat, že zprávy, které se zabývaly problematikou stimulačních drog obsahovaly více jak 50%. Tato skutečnost je znázorněna v grafu č. 2.

Graf č. 2

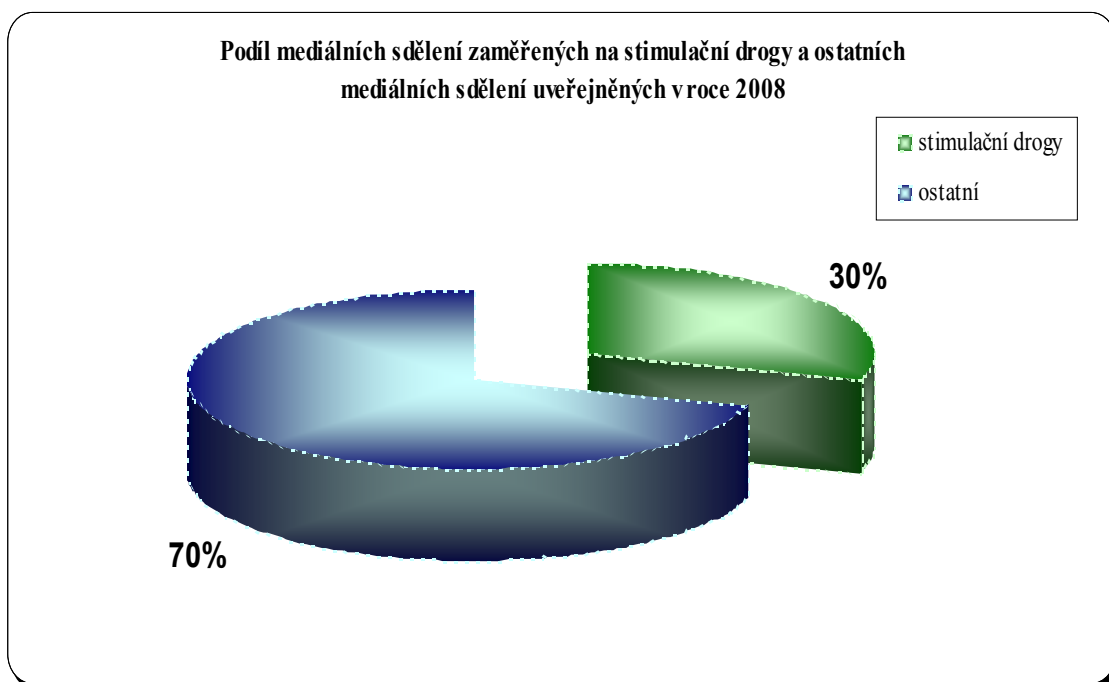
Lze tedy konstatovat, že v průběhu roku 2008 byla za využití metody obsahové analýzy mediálních sdělení potvrzena hypotéza:

V masmédiích jsou nejvíce obsaženy zprávy týkající se stimulačních drog oproti ostatním skupinám drog.

Graf č. 3 znázorňuje komparaci všech mediálních sdělení, které byly zaměřeny na konkrétní skupiny drog a drogy obecně, s mediálními sděleními zaměřenými na stimulační drogy. Lze konstatovat, že v hodnoceném období bylo v masmédiích uveřejněno

celkem **1925 mediálních sdělení, které byly zaměřeny na konkrétní skupinu drog a ostatní mediální sdělení o drogách a 791 mediálních sdělení s konkrétní tematikou stimulačních drog**. Pokud výsledek převedeme na procenta, tak celkového množství všech mediálních sdělení představují mediální sdělení o stimulačních drogách plných 30 %.

Graf č. 3

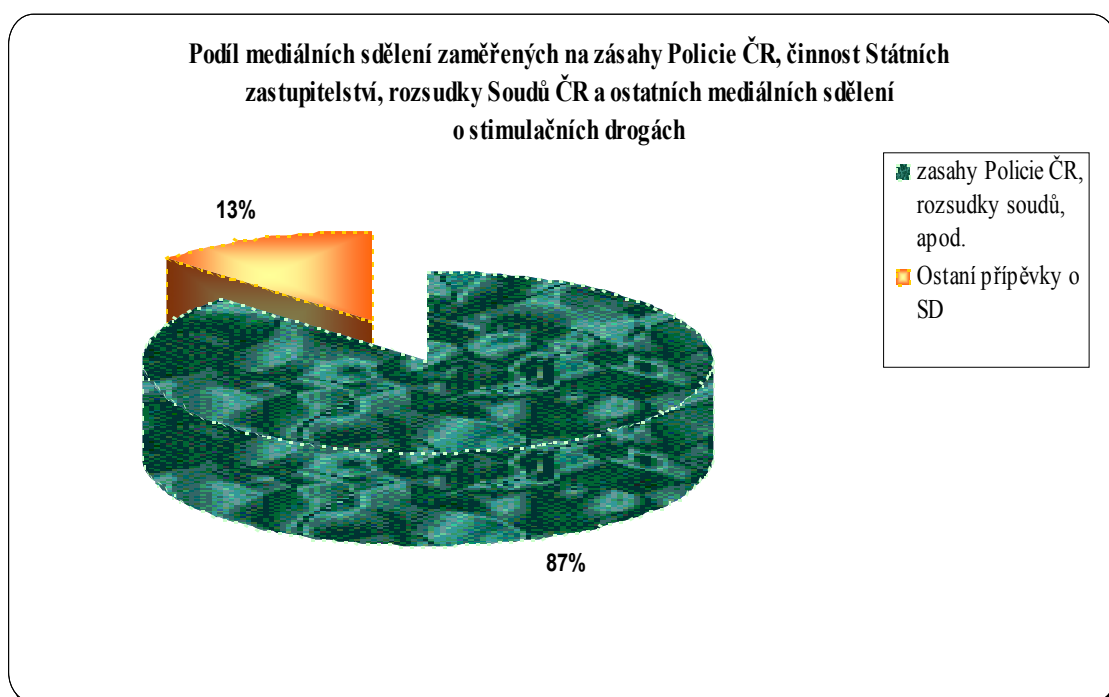
V hodnoceném období nebyla obsahovou analýzou mediálních sdělení zjištěna ani jedna zpráva, která by jednoznačně obsahovala téma legalizace stimulačních drog. Některé zprávy obsahovaly názory toxikomanů, kteří braní drog považovali za součást životního stylu, ale celkově tyto zprávy vždy vyzněly jako protidrogově laděné. Tím byla potvrzena také hypotéz:

V mediálních sděleních převládají články laděné proti legalizaci stimulačních drog oproti příspěvkům pro jejich legalizaci.

Podíl mediálních sdělení zaměřených na zásahy Policie ČR, činnost Státních zastupitelství, rozsudky Soudů ČR a ostatních příspěvků o stimulačních drogách

V hodnoceném období bylo metodou obsahové analýzy mediálních sdělení zjištěno, že v masmédiích naprosto převládají mediální sdělení týkající se zásahů Policie ČR, činnosti Státních zastupitelství ČR a rozsudků Soudů ČR oproti ostatním příspěvkům o stimulačních drogách. Obsahovou analýzou bylo zjištěno celkem 690 mediální sdělení, která se týkají zásahů Policie ČR, rozhodnutí Státních zastupitelství ČR a Soudů ČR, což reprezentuje 87 % z celkového počtu všech zveřejněných mediálních sdělení o stimulačních drogách. Tyto zjištěné skutečnosti jsem vyjádřil v grafu č. 4.

Graf č. 4

Provedeným průzkumem byla tedy v průběhu roku 2008 potvrzena hypotéza :

V mediálních sděleních se nejvíce objevují zprávy týkající se zásahů Policie ČR, rozhodnutí Soudů ČR a postupu Státních zastupitelství ohledně trestné činnosti na úseku stimulačních drog oproti ostatním mediálním sdělením týkajících tématu stimulačních drog.

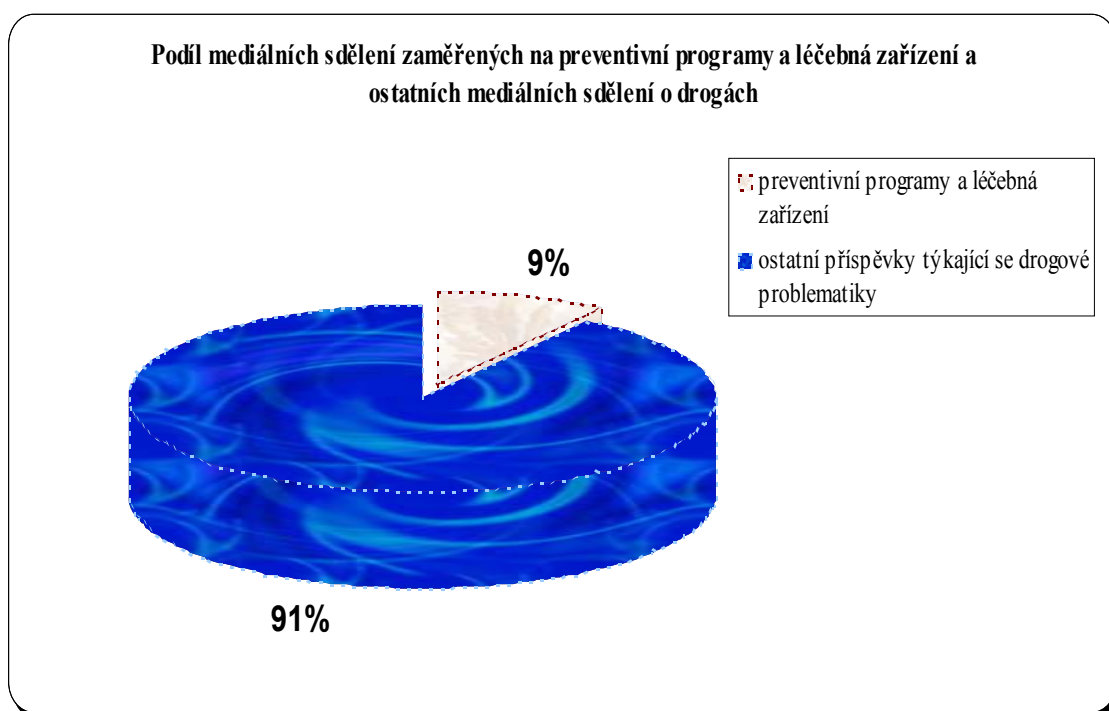
Z výsledků průzkumu vyplývá, že masmédiu předkládané zprávy s kriminální tematikou, jsou pro příjemce jistě velmi atraktivní a proto jim zjevně masmédiu věnují daleko větší prostor než ostatním obsahům (např. z oblasti protidrogové prevence). Z vlastní zkušenosti mohu uvést, že v případě zveřejňování informací z kriminálních případů, pokud nejsou prezentovány tiskovými mluvčími Policie ČR, je patrná snaha masmédiu ještě více skandalizovat skutečný případ. Mnohdy pak dojde k tomu, že samotní policisté, kteří na případu pracovali, jej v tisku sotva poznávají.

Lze konstatovat, že velká většina mediálních sdělení uveřejněných v průběhu roku 2008 se týkala konkrétní trestné činnosti, zejména v souvislosti s nedovolenou výrobou a distribucí metamfetaminu (pervitinu) a dále též závažné trestné činnosti páchané pod vlivem stimulačních drog.

Podíl mediálních sdělení zaměřených na preventivní programy a léčebná zařízení a ostatních mediálních příspěvků o drogách

Provedeným průzkumem bylo zjištěno, že masmédia věnují jen velmi málo prostoru obsahům mediálních sdělení zaměřeným na preventivní programy a léčebná zařízení oproti všem ostatním obsahům mediálních sdělení o drogách. V hodnoceném období to bylo jen 258, což reprezentuje 9 % z celkového množství všech mediálních sdělení o drogách. Toto zjištění je zobrazeno v grafu č. 5.

Graf č. 5

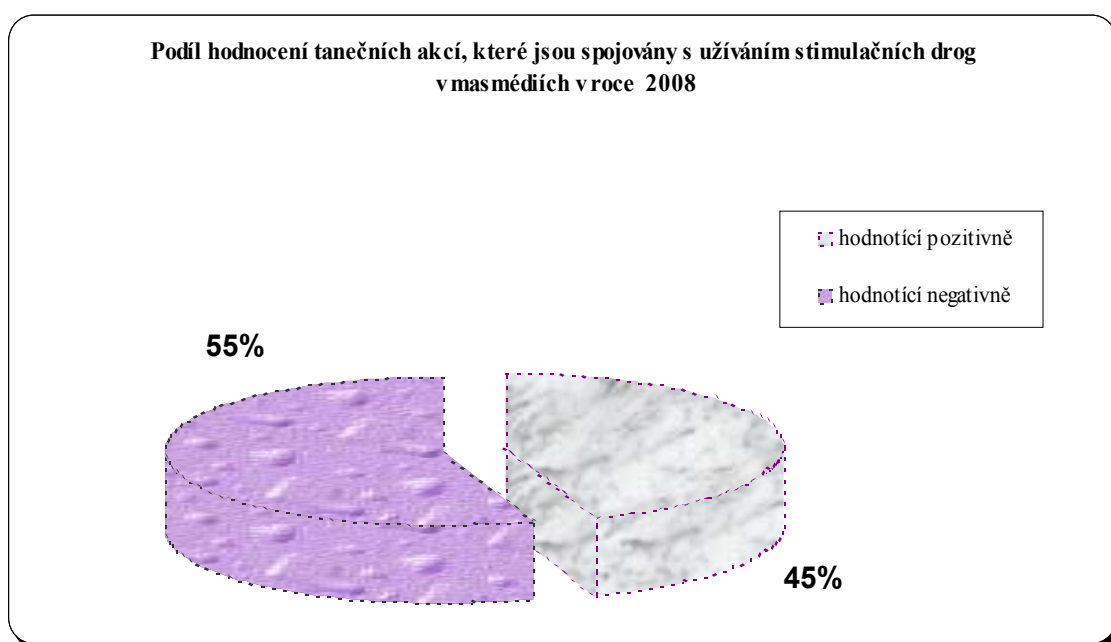
V průběhu roku 2008 byla tedy metodou obsahové analýzy mediálních sdělení potvrzena hypotéza :

Mediální zprávy týkající se prezentace léčebných zařízení a preventivních programů mají v celkovém množství překládaných obsahů mediálních sdělení méně než 20 %.

Podíl hodnocení tanečních akcí, které jsou spojovány s užíváním stimulačních drog v mediích v roce 2008

Mediální sdělení zaměřená na taneční akce, spojovaná s užíváním stimulačních drog, uveřejněná v masmédiích v roce 2008 (celkem 29), jsou většinou zaměřena na pozitivní hodnocení a to v poměru 16:13. Toto zjištění je názorně vyjádřeno v grafu č. 6.

Graf č. 6

Provedeným průzkumem byla tedy potvrzena hypotéza, že :

V masmédiích se nejvíce vyskytují mediální příspěvky týkající se pozitivního hodnocení tanečních akcí s nimiž je spojeno užívání drog (např. technopárty) oproti mediálním příspěvkům, které tyto akce hodnotí negativně.

K tomu lze uvést, že negativní hodnocení v masmédiích dostávají technopárty v souvislosti s jejich průběhem, co do narušování veřejného pořádku (hluk, rušení nočního klidu, poškozování přírody a životního prostředí) nebo v souvislosti s jednáním účastníků

trestního charakteru (krádeže, držení a užívání drog, agresivita účastníků apod.). Jako příklad uvádím citaci ze zprávy ČT 1, ze dne 2.5.2008: „Technopárty v Uzenicích na Strakonicku, kde se soukromá oslava narozenin na pronajaté louce u Uzenic na Strakonici změnila na technopárty. **Během noci porušili tanečníci místní vyhlášku o rušení nočního klidu.** Ani dnes v noci, ani přes den nebyli obyvatelé přilehlých obcí ušetřeni od hluku. Techno tu hrálo bez přestání. Policisté, kteří stále hlídkují na příjezdových cestách a kontrolují všechny příchozí, přijali už pět stížností na hluk od lidí z okolních obcí. Těm vadí i velké množství aut i pohyb technařů po vsích. Už tu zaznamenali i první **krádeže**. Jednalo se o dřevo, které zmizelo od jednoho z domů. **Agresivita technařů** se pomalu stupňuje. Na vině je **alkohol**, únava, ale zřejmě i **drogy**. I organizátor akce jejich přítomnost nevylučuje, policie ale jejich užívání prozatím nekontrolovala“.³²

Pozitivně jsou tyto taneční akce hodnoceny zejména vzhledem k organizačnímu zajištění (např. zajištění úklidu po akci) a pozitivní hodnocení v masmédiích dostávají zpravidla již jen za to, že k žádnému narušení nedošlo.

Průběh akcí tohoto druhu závisí vždy na organizaci. V minulých letech byly často zmiňovány problémy s akcemi pořádanými jako Czechtek – tuto akci lze charakterizovat jako naprosto živelnou a očekávanou příznivci techna v celé Evropě. Zpravidla jen několik hodin před začátky těchto akcí, byla zveřejněna prostřednictvím internetu místa jejich konání. Tato místa byla následně technaři obsazena, ať již patřila komukoliv. Zásah policie k zajištění práv vlastníků je, vzhledem k počtu několika tisíc účastníků, v těchto případech velmi problematický. Z praxe mohu hodnotit technopárty v Doksech v roce 2001 v chráněné krajinné oblasti, kam se sjelo cca 10000 účastníků. Akce probíhala několik dní a lze ji hodnotit jako „živelnou“, nerespektující nic a nikoho. Fotografie z několika akcí Czechtek uvádím jako přílohu této diplomové práce č.15.

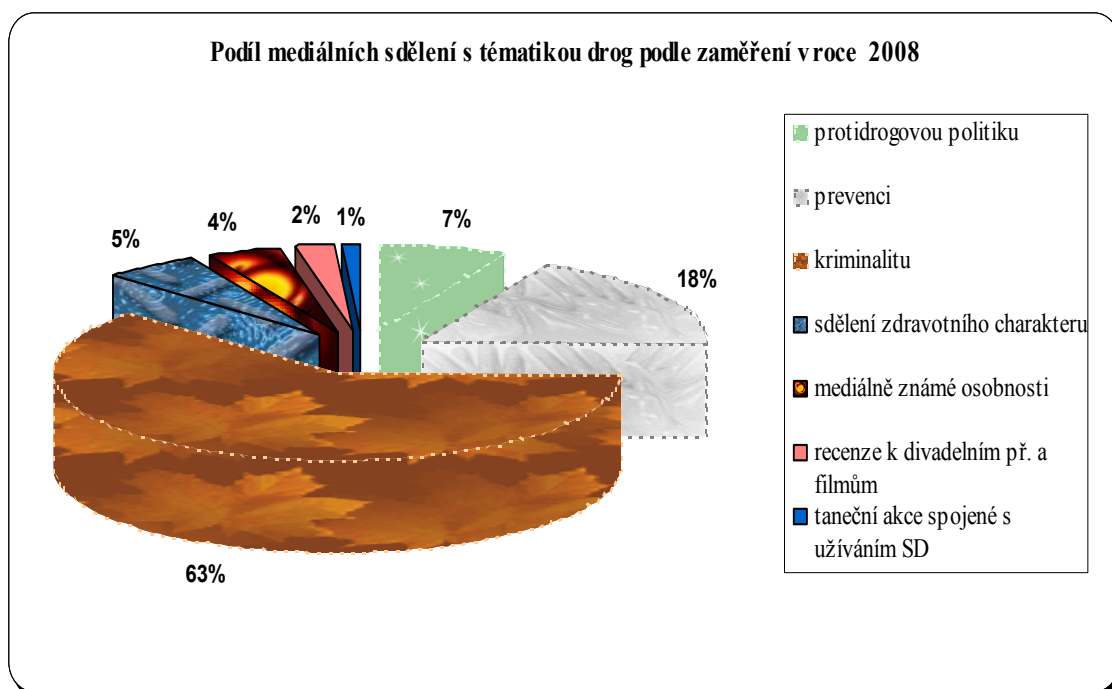
³² <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/05/02/5e1f465d8cb3b44477ec47657d8c037e.asp>

4.6 Drogy a stimulační drogy v masmédiích – další výsledky průzkumu

Podíl mediálních sdělení s tématem drog podle zaměření

V hodnoceném období byla uveřejněná mediální sdělení analyzována také v souvislosti s aspektem jejich zaměření. Do tohoto výzkumu byly zařazeny všechna mediální sdělení o drogách. Bylo zjištěno, že v průběhu roku 2008 byly široké veřejnosti, v drtivé převaze, nejvíce předkládány mediální obsahy týkající se zejména drogové kriminality. To je graficky znázorněno v grafu č. 7.

Graf č. 7

Jako další z faktorů, kterými jsem se zabýval ve své diplomové práci, uvádím **mediální sdělení týkající se mediálně známých osobností** a jejich přístupu k drogám. V této souvislosti lze hovořit o vytváření vzorů pro mladé lidi s možností přejímání jejich názorů na drogy.

Jako příklad lze uvést článek deníku Mladá fronta DNES ze dne 12.1.2008 - Interview s kalifornským gubernérem Arnoldem Schwarzenegerem, který uvedl v souvislosti s tématem marihuany a její konzumace : „S marihuanou nemám žádný problém“ jako příklad dále uvedl, že „Také Bill Clinton přiznal, že když byl mladý, tak kouřil marihuanu, ale tvrdil, že ji neinhaľoval“. Dále Arnold Schwarzeneger řekl : „Ano, kouřil jsem to a užíval jsem si to. Tehdy jsem byl mladý, ale dnes varuji své děti a všechny mladistvé před nebezpečím konzumace drog“.³³

V souvislosti s tematikou drogy a mediálně známé osobnosti zveřejnila Mladá fronta DNES dne 6.3.2008 článek, ve kterém OSN varuje před tolerancí drog u celebrit. „Úřady jednotlivých států by měly přistupovat přísněji k celebritám, které berou drogy. Jinak hrozí, že mladí lidé budou ve zvýšené míře následovat špatného příkladu slavných. Uvádí to zpráva Mezinárodního úřadu pro kontrolu narkotik, který spadá pod OSN. Podle šéfa úřadu Philipa Emafa totiž fakt, že slavní lidé často beztrestně užívají drogy, dodává v očích mládeže omamným látkám na přitažlivosti. Mezi slavné, kteří často figuruji ve skandálech spjatých s užíváním drog, patří nyní například britská zpěvačka Amy Winehouseová, britský zpěvák Pete Doherty či modelka Kate Mossová“.³⁴

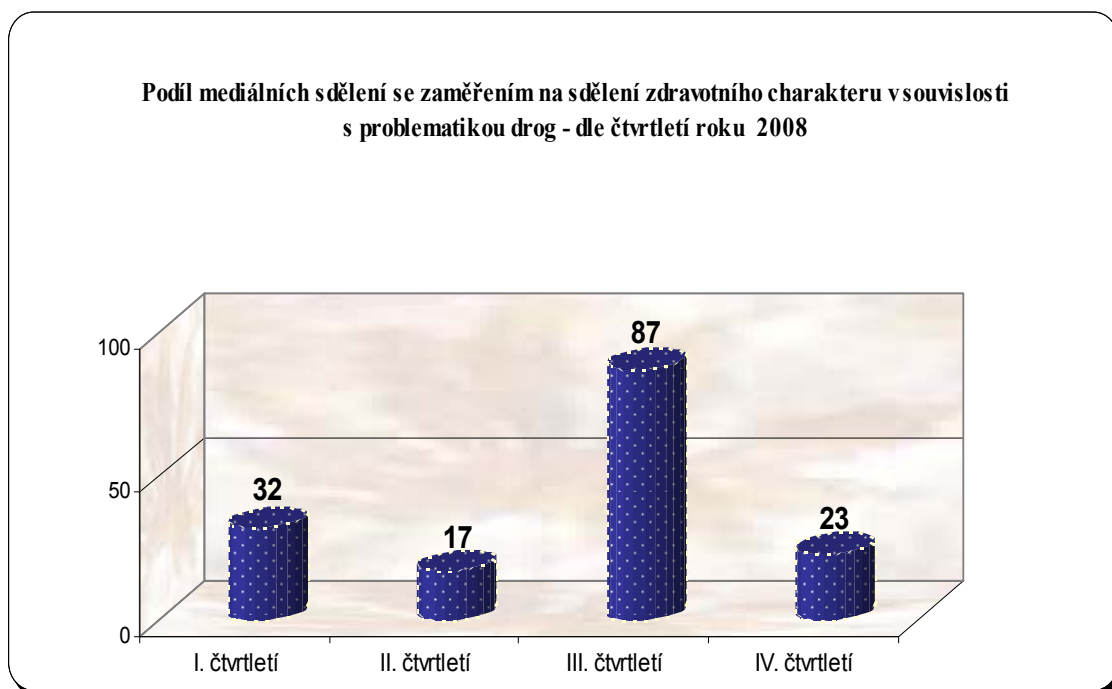
Do průzkumu byla zahrnuta i mediální sdělení, která se zabývají recenzemi na umělecká díla v podobě filmů nebo divadelních představení s drogovou tematikou. Tato mediální sdělení byla do výzkumu zahrnuta zejména z důvodu, že prezentují určitý názor na problém drog ve společnosti, ať již byl umělecký záměr autora jakýkoliv.

³³ <http://archiv.newton.cz/mf/2008/01/12/cc79154b3dfa975e05fb58719f91ce65.asp>

³⁴ <http://archiv.newton.cz/mf/2008/03/06/64fc28154653903b6d1fbc4bf54ca7f9.asp>

V prováděném průzkumu byly zohledněny také **zprávy zdravotní povahy**, které měly souvislost s drogovou problematikou.

Graf č. 8

Lze konstatovat, že tyto zprávy se většinou týkají alarmujícího nárůstu HIV pozitivních osob. Lze však konstatovat, že většina masmédií začala od třetího čtvrtletí přinášet zprávy o epidemii žloutenky, která vypukla mezi pražskými narkomany. Tento nárůst je patrný a na grafu č. 8. Zpráva Prima TV ze dne 8.7.2008 k tomu uvádí: „Za první pololetí loňského roku hygienici evidovali šest nakažených. V tomto roce je jich už padesát sedm. Hygienici spolu s magistrátem chtějí rozšíření choroby zabránit, proto začali nakažené lidi očkovat. V Praze se podle odhadů odborníků pohybuje až osm tisíc narkomanů, tedy riziko nákazy je vysoké, neměli bychom raději s takovými lidmi vůbec přijít do kontaktu“.³⁵ Zprávy tohoto typu eskalovaly počátkem třetího čtvrtletí, kdy většina masmédií přinesla zprávy o nedostatku vakcín na očkování proti žloutence typu A.

³⁵ <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/07/08/d4e73006be5d062b8b06447000b87555.asp>

V průzkumu mediálních sdělení podle zaměření byly v souvislosti s **protidrogovou politikou** zařazeny všechny zprávy, jejichž obsahem bylo jakékoliv rozhodnutí, nebo postup státních orgánů v souvislosti s bojem proti drogám. Jako nejzávažnější hodnotím zprávy, které se objevily v masmédiích ve třetím čtvrtletí roku 2008 a zabývaly se kontrolou léčiv, které obsahují pseudoefedrin a které se v současnosti, ve velkých množstvích, zneužívají k výrobě metamfetaminu (pervitinu). Tuto zprávu v různých verzích přinesla většina masmédií. Dne 6.11.2008 k tomu ČT 1 uvedla: „Stát bude od nového roku kontrolovat prodej léků obsahujících pseudoefedrin, právě tyto medikamenty jsou totiž často zneužívány při ilegální výrobě pervitinu. Pouze jedno balení na osobu a týden a ještě k tomu jen s občankou, řidičákem nebo pasem. Tak se od nového roku budou prodávat léky obsahující pseudoefedrin, tedy třeba ty proti chřipce. Lékárny si od nakupujících opiší data do systému, ze kterého ostatní prodejci budou vědět, že danému člověku preparát dalších sedm dní prodat nesmí“.³⁶

V roce 2008 se v masmédiích objevilo velmi mnoho rozmanitých **mediálních sdělení s preventivním zaměřením**. Pro svou aktuálnost bych chtěl zdůraznit zprávy, které se týkají kontrol žáků na školách v souvislosti s užíváním testů na drogy. V průběhu roku 2008 projevila celá řada představitelů školských zařízení v masmédiích zájem o řešení tohoto problému a masmédiá přinesla i první zkušenosti s jeho řešením. V článku „Školy chtějí testy na drogy“ uvedla dne 3.5.2008 Mladá fronta DNES : „Základní i střední školy mohou po rodičích žáků a studentů žádat svolení k odběru slin. Školy ve Zlínském kraji se pouští do boje s drogami. Přesněji, chtějí mít právo rozhodnout o nařízení testu, který by omamné látky v těle podezřelého nezletilce prokázal. Tento postup jim umožňuje metodický pokyn ministerstva školství. Jak by mohl takový test vypadat? Učitel se telefonicky spojí s rodičem, například třináctiletého chlapce a požádá o svolení k lékařskému odběru slin. Pokud už škola „plnou moc“ od rodičů má, odvede žáka k lékaři okamžitě“.³⁷

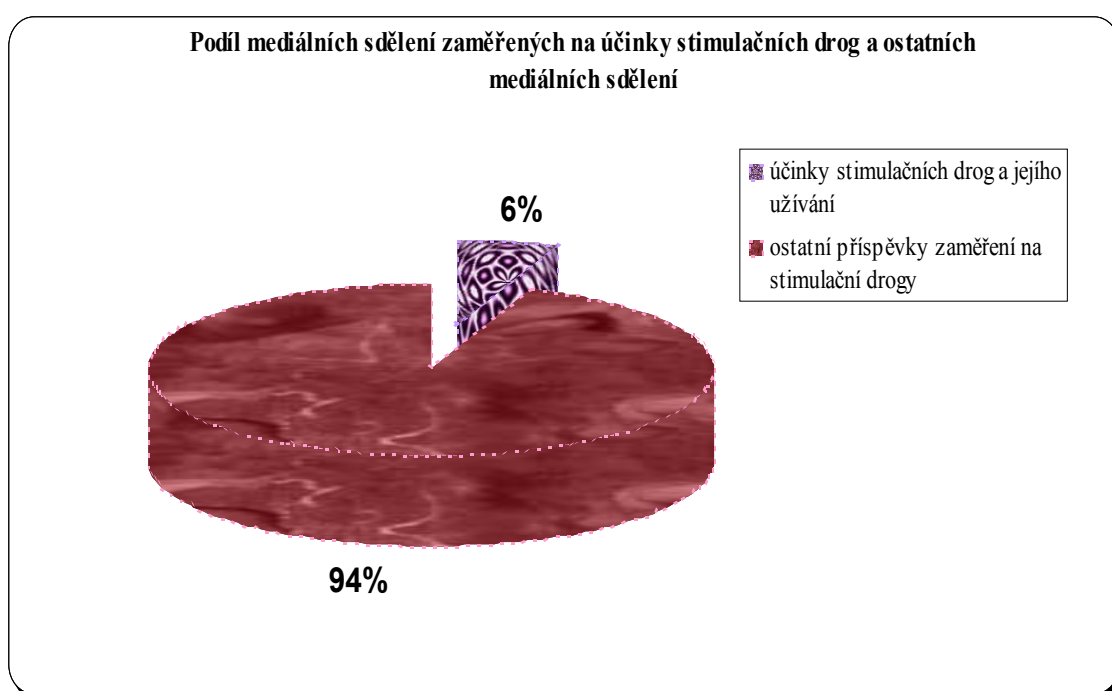
³⁶ <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/11/06/2072c3495640c2156510c5840b4f3c6e.asp>

³⁷ <http://archiv.newton.cz/mf/2008/05/03/7ff84bec4e2abd1b9c8636315267a337.asp>

Podíl mediálních sdělení zaměřených na účinky stimulačních drog a ostatních mediálních příspěvků o stimulačních drogách

V průběhu roku 2008 bylo metodou obsahové analýzy mediálních sdělení zjištěno 46 mediálních příspěvků, které se zabývaly účinky stimulačních drog. Další mediální sdělení s tématem stimulačních drog, kterých bylo 745, byly zaměřeny převážně na kriminální aspekty této problematiky. Tuto skutečnost znázorňuje graf č. 9.

Graf č. 9

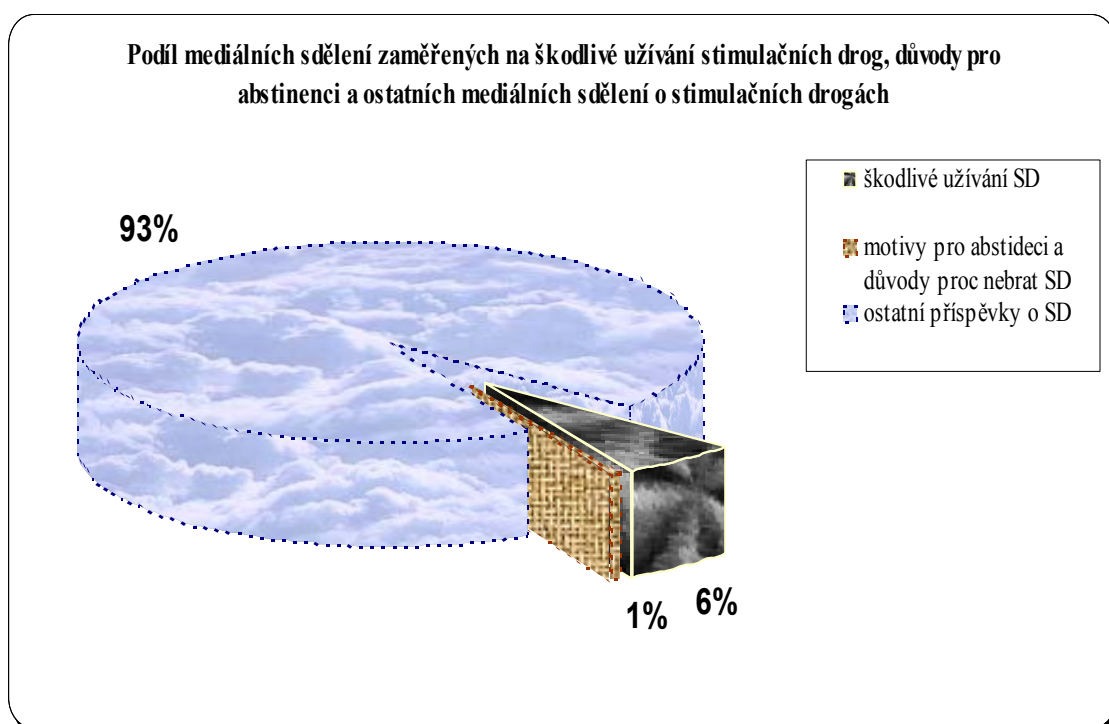

V této souvislosti lze konstatovat, že masmédiá v hodnoceném období nevěnovala příliš prostoru informacím o škodlivých účincích stimulačních drog oproti ostatním obsahům. Z analyzovaných mediálních sdělení lze dovodit, že nejznámější stimulační drogy, jako je metamfetamin (pervitin), kokain, nebo extáze nepovažují tvůrci mediálních sdělení za nutné představovat a považují je za součást dnešní sociální reality. Vzhledem k výsledku průzkumu lze zhodnotit v tomto období informační úlohu médií spíše jako nedostatečnou, zejména v souvislosti s možností širokého působení médií v oblasti primární protidrogové prevence.

Podíl mediálních sdělení zaměřených na škodlivé užívání stimulačních drog, důvody proč nebrat stimulační drogy a ostatní příspěvky o stimulačních drogách

V hodnoceném období bylo zjištěno, že v mediích byla ve 49 případech zveřejněna mediální sdělení, která se zabývala tématem škodlivého užívání stimulačních drog. Jen 4 mediální sdělení se zabývaly motivy pro abstinenci a důvody proč nebrat stimulační drogy. Většina mediálních sdělení, a to v počtu 738 se zabývala ostatními obsahy s tematikou stimulačních drog. Tato zjištěná data byla vyjádřena v grafu č. 10.

Graf č. 10

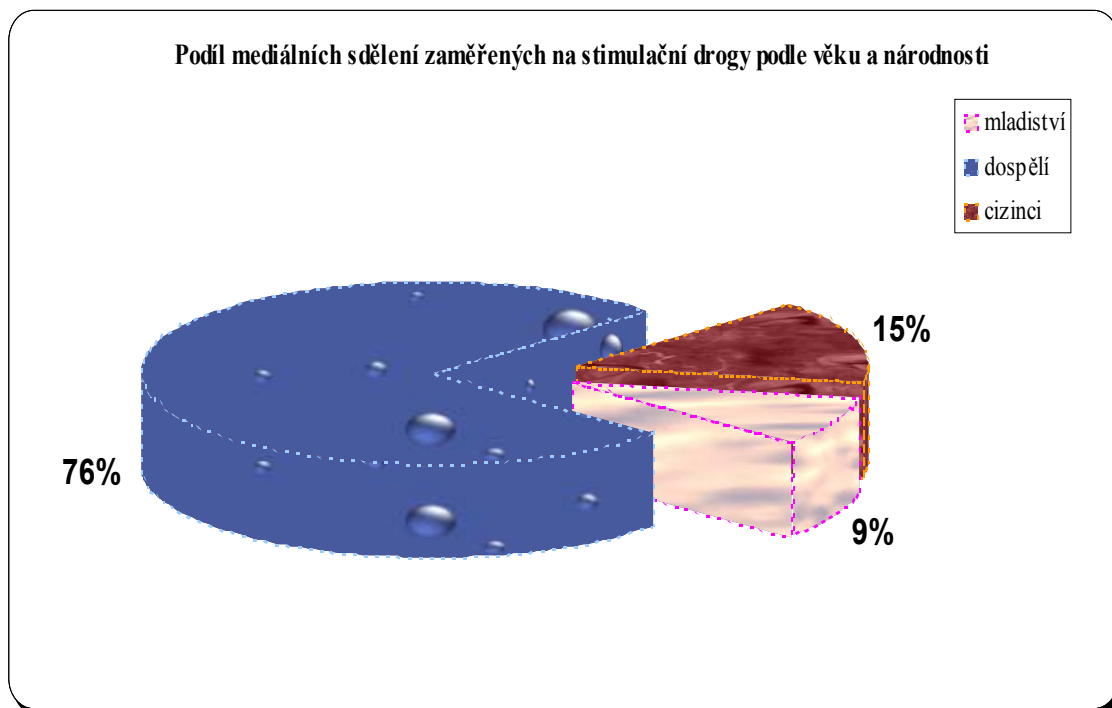

I tento náhled potvrzuje naprosto nedostatečné působení masmédií v oblasti primární protidrogové prevence.

Podíl mediálních sdělení zaměřených na stimulační drogy dle věku a národnosti

V rámci této diplomové práce byl výzkum zaměřen i na zjištění týkající se množství mediálních sdělení týkající se mladistvých a cizinců. Do zkoumaného souboru byly zařazeny všechna mediální sdělení týkající se stimulačních drog s přihlédnutím k výskytu obsahů, kde jsou uvedeni mladiství nebo cizinci. Tato skutečnost je graficky znázorněna v grafu č. 11.

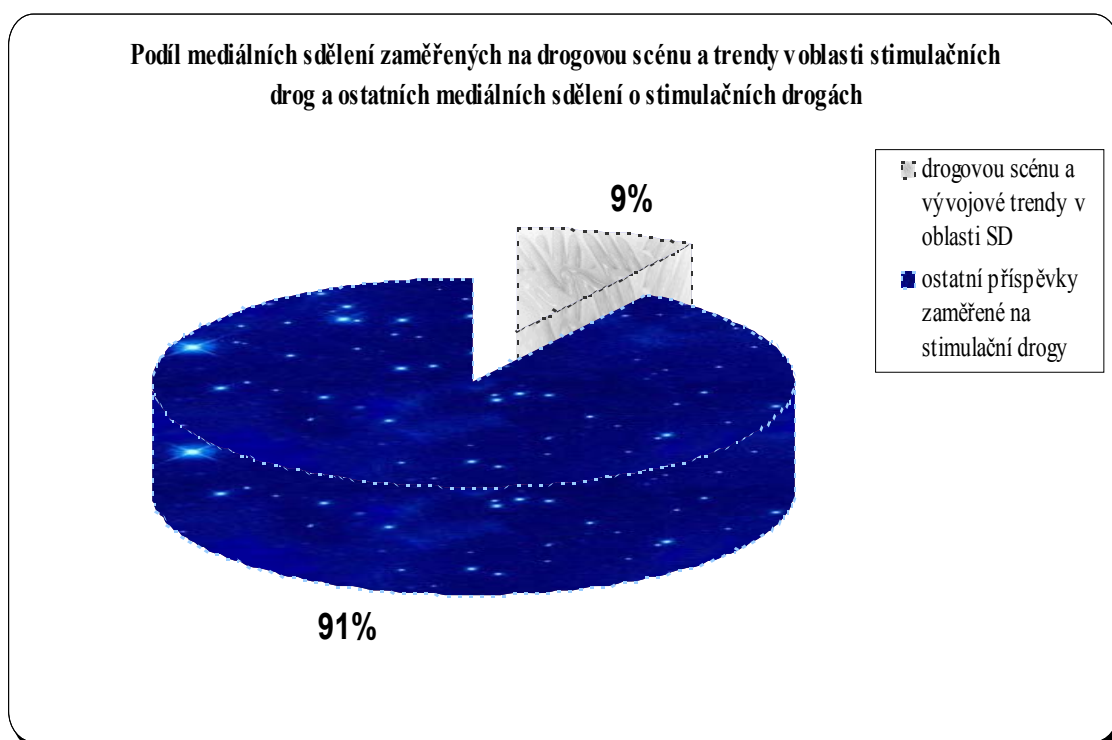
Graf č. 11

Podíl mediálních sdělení zaměřených na drogovou scénu a trendy v oblasti stimulačních drog a ostatních mediálních sdělení

V průběhu roku 2008 bylo metodou obsahové analýzy mediálních sdělení zjištěno 73 mediálních příspěvků, které se zabývaly drogovou scénou a trendy v oblasti stimulačních drog a 718 mediálních příspěvků, které se zabývaly ostatními obsahy k tématu stimulačních drog. Mediální sdělení zaměřené na drogovou scénou a trendy v oblasti stimulačních drog činí 9 %.

Graf č. 12

Mediální příspěvky zabývající se drogovou scénou a trendy v oblasti stimulačních drog, vyjádřené názorně v grafu č. 12, vyplývají zejména ze zpráv Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti, hodnocení a informace poskytované různými subjekty, které působí v oblasti drog, a to jak na poli prevence, tak i represe. Jako dlouhodobý trend lze zdůraznit zneužívání léčiv s obsahem

pseudoefedrinu k výrobě metamfetaminu (pervitinu) a zapojení pracovníků lékáren do této trestné činnosti. V průběhu roku 2008 přinesla masmédia opakovaně zprávy o této trestné činnosti. K tomu dne 4.11.2008 informovala TV Nova ve zprávě „Dvě lékárnice pomáhaly feťákům“: „Rájem pro výrobce pervitinu byla dlouhou dobu jedna lékárna v Kladně. Dvě tamnější pracovnice jim ve velkém prodávaly léky na jeho výrobu. Obě lékárnice dnes zadržela kladenská policie. Jak se zdá, obě lékárnice si z prodeje léků udělaly docela výnosný byznys. Nakupovat k nim chodili totiž všichni významní výrobci pervitinu z Kladna, ale i jiných částí středních Čech. Jednu z magister dnes policisté zadrželi přímo v Kladně. Po prohlídce lékárny ji odvezli rovnou do cely předběžného zadržení. V tuto chvíli už je obviněna z napomáhání k nedovolené výrobě drog. Druhá už je nějaký čas kvůli psychickým problémům v bohnické léčebně. Sama totiž zřejmě užívala drogy. Ženy prodávaly modafen, nurofen a kodein. To samo o sobě samozřejmě není trestné, obě ale podle všeho věděly, že léky slouží k výrobě drog. Nebylo výjimkou, že si zákazník odnesl z lékárny i osmdesát balení modafenu najednou“.³⁸

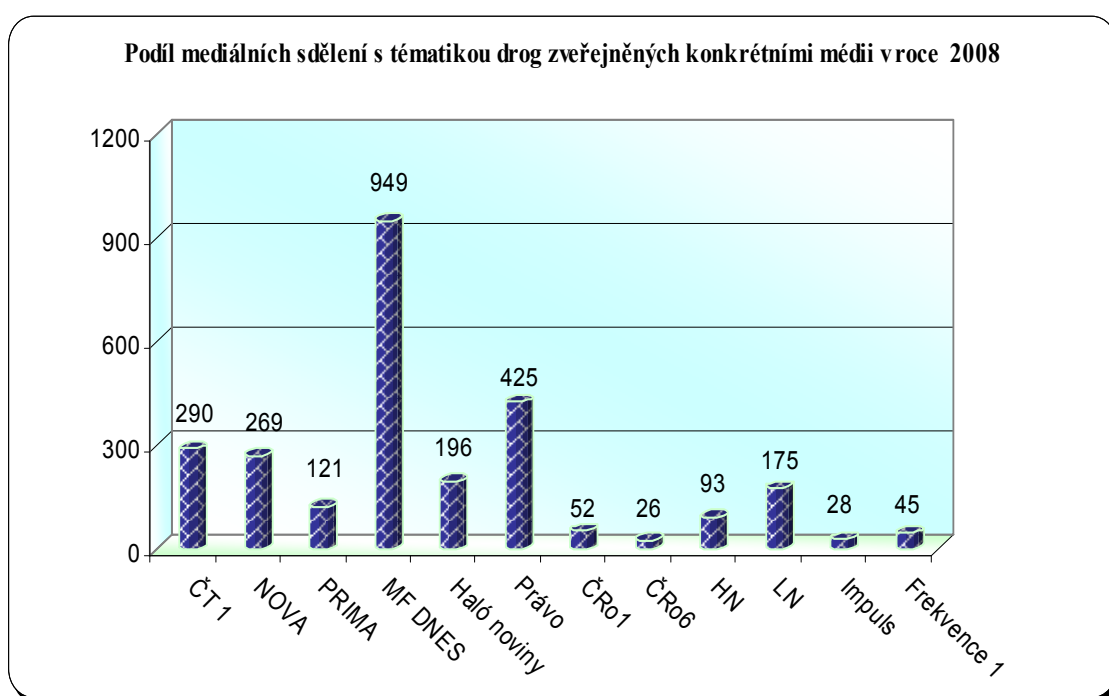
Zde je třeba si uvědomit skutečnost, že k nelegální výrobě metamfetaminu (pervitinu) je ročně výrobcí spotřebováno až 80% všech léků s obsahem pseudoefedrinu. Národní protidrogová centrála služby kriminální policie v současné době eviduje poznatky o snížení výroby metamfetaminu z léčiv v České republice a dochází k dovozu obdobných léčiv z Polska. Omezení spotřeby léčiv v České republice lze vysvětlit i tím, že masmédia v průběhu roku několikrát informovala o postizích lékárníků, jak ze strany Policie ČR, tak ze strany České lékárnické komory.

³⁸ <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/11/04/149a384ca443561faf47b3405b5d5f66.asp>

Podíl mediálních sdělení uveřejněných konkrétními masmédií

V průběhu roku 2008 byl metodou obsahové analýzy mediálních sdělení sledován i faktor přístupu jednotlivých masmédií k uveřejňování mediálních příspěvků o drogách – tedy kolik prostoru je jednotlivými médii věnováno problematice drog – toto je názorně vyjádřeno grafu č. 13.

Graf č. 13

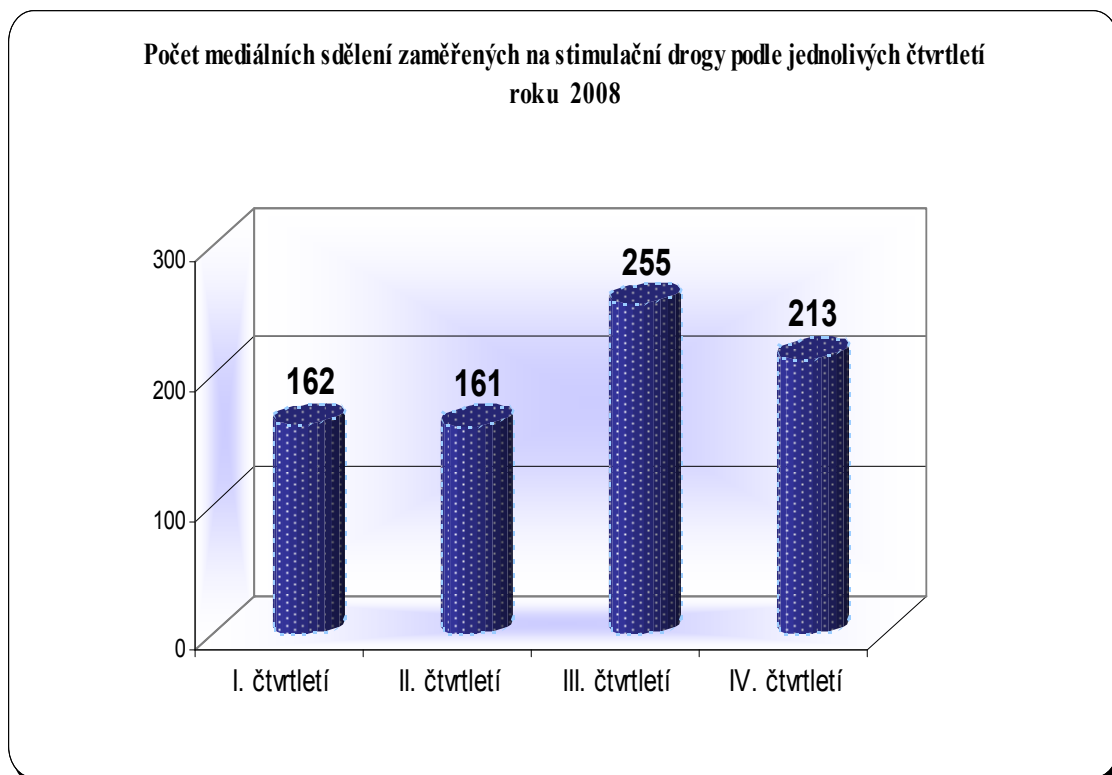

V průběhu roku 2008 se věnoval nejvíce uveřejňování mediálních sdělení s tématikou drog deník Mladá fronta DNES, který zveřejnil celkem 949 zpráv s tématikou drog.

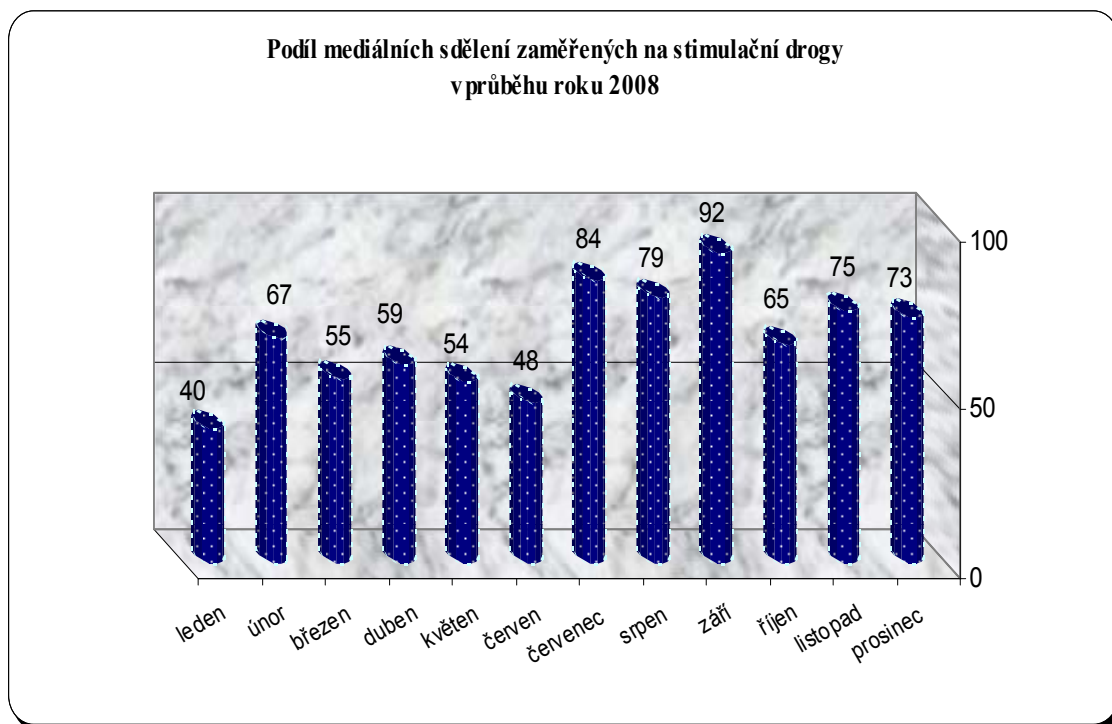
Srovnání jednotlivých období 2008 ve vztahu k počtu zveřejněných mediálních sdělení o stimulačních drogách

Metodou obsahové analýzy byly v průběhu roku 2008 sledovány počty zveřejněných mediálních sdělení s tematikou stimulačních drog v jednotlivých čtvrtletí roku 2008. Na grafech č.14 a 15 lze sledovat mírný nárůst mediálních příspěvků se zaměřením na stimulační drogy v měsících červenci, srpnu a září 2008 (III. čtvrtletí).

Graf č. 14

Graf č. 15

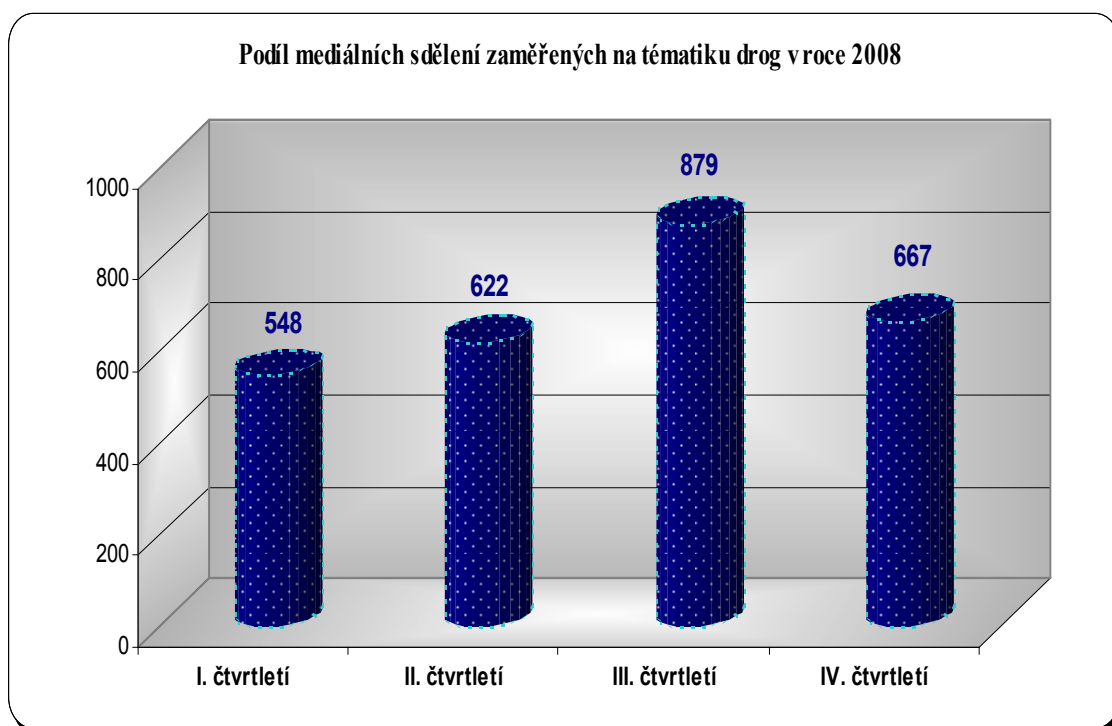
Lze konstatovat, že narůst mediálních sdělení ve třetím čtvrtletí roku 2008 částečně ovlivňuje zájem masmédií o taneční akce typu technopárty, které jsou v těchto měsících pořádány.

Kromě toho tématu, v těchto měsících většina masmédií opakovaně informovala o soudním řízení s Robertem Rosenbergem. TV Nova k tomu, dne 12.8.2008, ve zprávě „Soud s českým porno králem Rosenbergem“ uvedla : „Český porno král Robert Rosenberg dostal u soudu roční podmíněný trest za nabízení a prodej kokainu. Žalobci ho ale vinili ještě z obchodování s lidmi, kuplířství a šíření pohlavní nemoci. To ale obžaloba dostatečně neprokázala. Za obchod s lidmi, kuplířství a navíc loupež stáli před soudem i Rosenbergova manželka Žaneta a jejich asistent Martin Patzelt. Ti nakonec odešli s čtyřměsíční podmínkou za to, že ukradli několik tisíc korun. Státní zástupkyně se ještě v soudní síni proti rozsudku odvolala. Případ proto

znovu otevře pražský městský soud, trojici tedy stále hrozí až deset let vězení“.³⁹

Obdobné tendence jako u stimulačních drog, tedy nárůst mediálních příspěvků ve třetím čtvrtletí, je možné sledovat i u **mediálních sdělení zaměřených na tematiku drog obecně**. Graf č. 16 znázorňuje tuto skutečnost v jednotlivých čtvrtletích 2008.

Graf č. 16

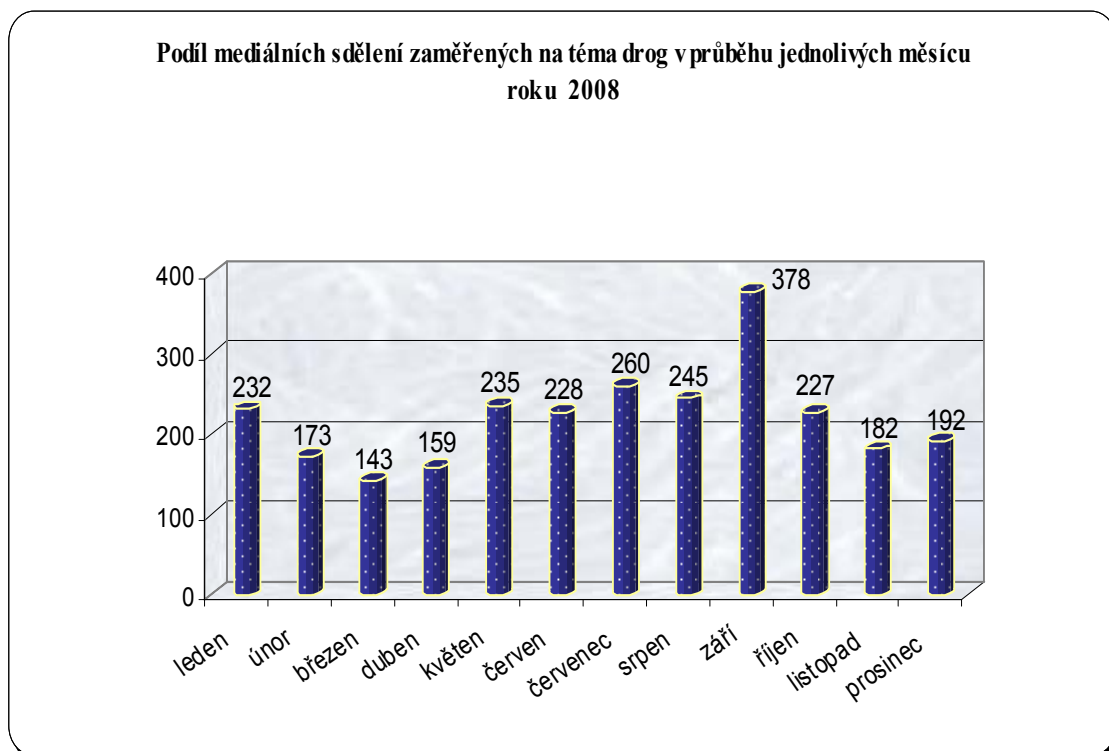

Ve třetím čtvrtletí roku 2008, kromě mediálních sdělení o soudním řízení s Robertem Rosenbergem a o tanečních akcích, věnovala masmédia značný prostor také zprávám se zaměřením na téma epidemie žloutenky typu A, která vypukla mezi pražskými narkomany. V tomto období masmédia také přinesla zprávy o nedostatku vakcín na očkování, proti tomuto typu žloutenky na pultech lékáren.

³⁹ <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/08/12/9bdab7a625c4adce9840e7242c813449.asp>

Ještě názorněji je tato situace patrná na grafu č. 17, který znázorňuje množství mediálních sdělení s tématem drog v jednotlivých měsících roku 2008.

Graf č. 17

Závěr

V úvodu mé diplomové práce jsem si stanovil cíl popsat působení masmédií na společnost v souvislosti s tématem stimulačních drog. Ve své diplomové práci jsem také používal jako zdroj svou Bakalářskou práci na téma: „Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost“, kterou jsem na Institutu mezioborových studií Brno zpracoval v roce 2006. Ve své diplomové práci jsem poznatky uvedené v mojí bakalářské práci rozšířil, zejména v souvislosti se zpracovávanou problematikou stimulačních drog v masmédiích. Ve své diplomové práci jsem také využil informace, které jsem si osvojil v rámci studia oboru sociální pedagogiky.

Důkladnou a systematickou syntézou názorů a dat, uvedených ve studované literatuře, jsem v první kapitole přiblížil rozdělení nelegálních drog podle účinků na člověka. Dále jsem se zabýval deskripcí nejznámějších nelegálních stimulačních drog podle jejich účinků na člověka a zdravotních rizik spojených s jejich užíváním.

Ve druhé kapitole jsem obsahovou analýzou textu, u uvedené literatury, popsal současnou drogovou scénou v České republice a v Evropské unii a zdůraznil současné evropské trendy v oblasti drogové problematiky. V této kapitole jsem se také zabýval některými aspekty, které ovlivňují drogovou scénu po vstupu České republiky do Schengenského prostoru.

Ve třetí kapitole jsem charakterizoval masmédiá, jejich úlohu ve společnosti a popsal vliv masové komunikace na formování postojů a názorů široké veřejnosti. Zde jsem také zdůraznil nezastupitelnost mediální výchovy v souvislosti se zdravým vývojem osobnosti. V závěru této kapitoly jsem nastínil některé možnosti využití masové komunikace při řešení drogového problému.

V praktické části diplomové práce jsem metodou obsahové analýzy mediálních sdělení, zkoumal působení masmédií na společnost v souvislosti s šířením obsahů týkajících se tématu drog a stimulačních drog v roce 2008 v ČR. Zjištěná výzkumná data jsem

vyjádřil v tabulkách a grafech, které jsou součástí této diplomové práce. Cílem průzkumu bylo specifikovat obraz stimulačních drog předkládaný masmédií široké veřejnosti. V průběhu průzkumu bylo analyzováno celkem 2716 mediálních sdělení s tématem drog. Obsahovou analýzou textu bylo zjištěno, že stimulačními drogami se zabývalo celkem 791 mediálních sdělení. To byla největší skupina mediálních sdělení zaměřených na konkrétní skupinu drog. V této části průzkumu jsem prokázal, že **v masmédiích jsou nejvíce obsaženy zprávy týkající se stimulačních drog.**

Obsahovou analýzou bylo dále zjištěno, že v průběhu roku 2008 se v masmédiích nejvíce objevují zprávy, které jsou zaměřeny na kriminalitu spojenou s drogami. Lze konstatovat, že v souvislosti se stimulačními drogami obsahovaly tyto zprávy především informace o výrobě a distribuci metamfetaminu (pervitinu). V této souvislosti bylo také průzkumem zjištěno a prokázáno, že **v masmédiích se nejvíce objevují zprávy, týkající se zásahů Policie ČR, rozhodnutí Soudů ČR a postupu Státních zastupitelství ohledně trestné činnosti na úseku stimulačních drog.**

V souvislosti s preventivně informační funkcí masmédií byl průzkum v uvedeném období prováděn s cílem zjištění počtu mediálních sdělení zaměřených na léčebná zařízení a preventivní programy. Obsahovou analýzou mediálních sdělení bylo prokázáno, že **v roce 2008 zprávy zaměřené na prezentaci léčebných zařízení a preventivní programy činily pouze 9 % z celkového množství analyzovaných mediálních sdělení.** V průzkumu byl dále sledován aspekt legalizace stimulačních drog. Lze konstatovat, že v průběhu roku 2008 nebyla v masmédiích zjištěna zpráva, která by jednoznačně zdůrazňovala potřebu legalizace stimulačních drog. Tím bylo také prokázáno, že **v mediálních sděleních převládají články laděné proti legalizaci stimulačních drog.**

Dále byl v uvedeném období prováděn průzkum v souvislosti s hodnocením tanečních akcí, které jsou spojovány s užíváním drog. Průzkum prokázal, že **v masmédiích se nejvíce vyskytují mediální**

příspěvky týkající se pozitivního hodnocení tanečních akcí, s nimiž je spojeno užívání drog (technopárty apod.). K tomu je však třeba zmínit, že hodnocení těchto tanečních akcí masmédií bylo téměř vždy směřováno především k zajištění organizace takové akce, a s tím spojeného narušování veřejného pořádku v místě jejího konání.

Dále jsem se v rámci průzkumu zaměřil na zjištění počtu mediálních sdělení zaměřených na škodlivé užívání stimulačních drog a mediálních sdělení a jejich komparaci s obsahy motivujícími pro abstinenci, léčbu a důvody proč nebrat stimulační drogy. Ve sledovaném období bylo zjištěno jen 6 % zpráv zaměřených na škodlivé užívání stimulačních drog. Mediálních sdělení, která by motivovala příjemce k abstinenci bylo zjištěno jen pouhé 1 %. V této souvislosti byl průzkum dále orientován na zjištění počtu mediálních sdělení zaměřených na účinky stimulačních drog. Tyto články reprezentovaly 6 % ze všech mediálních sdělení s tematikou stimulačních drog. Celých 9 % všech mediálních sdělení o stimulačních drogách přinášelo zprávy o mladistvých a 15% zpráv bylo zaměřeno na cizince.

Jako další z faktorů, kterými jsem se zabýval ve své diplomové práci, uvádím mediální sdělení týkající známých osobností a jejich přístupu k drogám. V této souvislosti lze hovořit o nebezpečí identifikace mladých lidí se svými vzory, s možností přejímání jejich názorů na drogy. V průběhu průzkumu byla také analyzována mediální sdělení, která byla zaměřena na zdravotní aspekt užívání drog. Tato mediální sdělení se ve většině případů zabývala nárůstem HIV pozitivních v České republice v souvislosti s nealkoholovou toxikomanií, nebo epidemií žloutenky typu A mezi pražskými narkomany.

V průběhu roku 2008 se v masmédiích objevilo mnoho rozmanitých mediálních sdělení s preventivním zaměřením. Tyto zprávy činily celkem 527 z celkového množství 2716 mediálních sdělení zaměřených na drogy. Obsahy z těchto zpráv se zpravidla týkaly tématu drog jako takového a přinášely informace o preventivních programech, nízkoprahových zařízeních, krizových centrech a pod.

Závěrem bych chtěl specifikovat obraz stimulačních drog, který byl v roce 2008 vytvářen masmédií. Masmédia přispívají k formování názoru na stimulační drogy nás všech. Lze říci, že stimulační drogy jsou ustáleným pojmem, který je masmédií spíše spojován s výrobou a distribucí metamfetaminu (pervitinu), pašováním kokainu, nebo tanečními akcemi typu technopárty. Z průzkumu vyplývá, že masmédia věnují nejvíce prostoru těmto tradičně zajímavým tématům s kriminálním podtextem, než ostatním tématům např. ve vztahu ke zdravotním rizikům. Tato skutečnost vychází především z podstaty masmédií jako takových. Je v tom patrná zejména snaha o bulvarizaci, skandalizaci předkládaných obsahů, s cílem udělat je zajímavější pro příjemce, a tím zvýšit sledovanost a zisk.

Ve sledovaném období bylo také zjištěno, že autoři zpráv o stimulačních drogách považují pojmy jako stimulační drogy, metamfetamin, pervitin, kokain, za pojmy všeobecně známé, které není potřeba dále vysvětlovat.

Z průzkumu, který jsem prováděl v rámci této diplomové práce dále vyplývá, že stimulační drogy jsou dnes součástí sociální reality. Lze říci, že stimulační drogy jsou masmédií chápány jako sociálně patologický jev, s jehož existencí se společnost vyrovnává, ať již v oblasti bezpečnostní, zdravotní, preventivní, výchovné, ale i v mnoha dalších oblastech jako je např. politika, ekonomika nebo právo.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem považuji cíle diplomové práce za splněné. Praktické využití méj diplomové práce bych spatřoval zejména v oblasti protidrogové prevence, jako podklad pro účinnější komunikaci odborníků a tím i působení na cílovou populaci v souvislosti s problematikou stimulačních drog. Tato diplomová práce by mohla být také využita při přednáškové činnosti, nebo jako základ pro rozsáhlejší práci na téma stimulačních drog v masmédiích.

Resumé

Tato diplomová práce je zaměřena na působení masmédií na společnost v souvislosti s tématem stimulačních drog. Cílem diplomové práce je obsahovou analýzou mediálních sdělení uveřejněných v roce 2008, popsat aktuální obraz stimulačních drog v českých médiích.

V první kapitole jsou uvedeny některé základní pojmy, které souvisejí s problematikou stimulačních drog, rozdělení nelegálních drog podle účinků a deskripce stimulačních drog. Druhá kapitola je zaměřena na popis současné drogové scény v České republice a v Evropské unii, a také na některé aspekty, které ji ovlivňují po vstupu ČR do Schengenského prostoru. Třetí kapitola je věnována masmédiím a vlivu masové komunikace na formování postojů a názorů široké veřejnosti ke stimulačním drogám.

Čtvrtá kapitola – praktická část diplomové práce zahrnuje průzkum, metodou obsahové analýzy mediálních sdělení, působení masmédií na společnost v souvislosti s šířením obsahů týkajících se stimulačních drog v roce 2008 v ČR. Cílem průzkumu je specifikovat obraz stimulačních drog předkládaný masmédií široké veřejnosti. V závěru diplomové práce jsou vyhodnoceny stanovené cíle.

Anotace

Tato diplomová práce pojednává o působení masmédií na společnost v souvislosti s tématem stimulačních drog v roce 2008. Cílem diplomové práce je obsahovou analýzou mediálních sdělení uveřejněných v roce 2008, popsat aktuální obraz stimulačních drog v českých médiích. Diplomová práce je dále zaměřena na rozdělení nelegálních drog podle účinků a deskripci stimulačních drog. Pozornost je také věnována popisu současné drogové scény v České republice a v Evropské unii. V rámci diplomové práce jsou také popsány funkce masmédiím a vlivy masové komunikace na formování postojů a názorů široké veřejnosti ke stimulačním drogám.

Klíčová slova

masmédia, masová komunikace, společnost, mediální obraz, mediální sdělení, mediální výchova, droga, stimulační droga, drogová scéna,

Annotation

Diploma thesis is dealing with the activity of mass media towards the society in connection with the issue of stimulation drugs in 2008. Aim of this thesis is to carry out a plot analysis of medial messages published in 2008 and to describe up-to-date picture of stimulation drugs in Czech Media. Further on, diploma thesis is focusing on diversification of illicit drugs according to their influence and description of stimulation drugs. Attention is also paid to description of current drug scene in the Czech Republic and in the European Union. In the framework of the diploma thesis there are described function of mass media and influences of mass communication on forming of attitudes and opinions of wide public towards the stimulation drugs.

Keywords

Mass media, mass communication, society, media picture, media message, media education, drug, stimulation drug, drug scene

Seznam použité literatury

1. KOLEKTIV AUTORŮ SDRUŽENÍ SANANIM, *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007. ISBN:978-80-7367-223
2. PČR NPC SKPV, *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za 2007. BULLETIN 2/2008*. Praha:Tiskárny MV ČR, 2008.
3. ŠMERDA, R. *Trestněprávní úprava drogové problematiky. BULLETIN*. Praha : Tiskárna MV ČR, 2008.
4. KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V. *Člověk prostředí výchova*. Brno: Paido, 2001. ISBN:80-7315-004-2
5. KRAUS, B. *Sociální pedagogika II.*. Brno: IMS Brno, 2007.
6. KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008. ISBN:978-807367-383-3
7. ŘEHOR, A. *Metodické pokyny pro zpracování bakalářské a diplomové práce*. Brno: IMS Brno, 2008
8. SÝKORA, F. *Sociální komunikace*. Brno:IMS Brno, 2003.
9. VYHNÁLEK, V. *Bakalářská práce – Drogové závislosti a jejich vlivy na člověka a společnost*. Brno: IMS Brno, 2006
10. *Informační portál o ilegálních a legálních drogách*.
Přístup z: <http://www.drogy-info.cz/>
11. *Intranet Policie České republiky – interní datová síť*
Přístup z: http://www.npc.aa/Shengenska_dohoda.ppt

12. http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_64227_CS_EM_CDDA_AR08_cs.pdf
13. http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_64227_CS_EM_CDDA_AR08_cs.pdf
14. <http://www.blisty.cz/2006/7/3/art29205.html>
15. <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/05/02/5e1f465d8cb3b44477ec47657d8c037e.asp>
16. <http://archiv.newton.cz/mf/2008/01/12/cc79154b3dfa975e05fb58719f91ce65.asp>
17. <http://archiv.newton.cz/mf/2008/03/06/64fc28154653903b6d1fbc4bf54ca7f9.asp>
18. <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/07/08/d4e73006be5d062b8b06447000b87555.asp>
19. <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/11/06/2072c3495640c2156510c5840b4f3c6e.asp>
20. <http://archiv.newton.cz/mf/2008/05/03/7ff84bec4e2abd1b9c8636315267a337.asp>
21. <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/11/04/149a384ca443561faf47b3405b5d5f66.asp>
22. <http://archiv.newton.cz/tvr/2008/08/12/9bdab7a625c4adce9840e7242c813449.asp>

Seznam příloh

- Příloha č. 1 - Heroin
- Příloha č. 2 - LSD
- Příloha č. 3 - Konopí
- Příloha č. 4 - Metamfetamin (pervitin)
- Příloha č. 5 - Efedrin
- Příloha č. 6 - Amfetamin
- Příloha č. 7 - Kokain
- Příloha č. 8 - Crack
- Příloha č. 9 - Extáze
- Příloha č. 10 - Vyhodnocovací tabulka - I. čtvrtletí roku 2008
- Příloha č. 11 - Vyhodnocovací tabulka - II. čtvrtletí roku 2008
- Příloha č. 12 - Vyhodnocovací tabulka - III. čtvrtletí roku 2008
- Příloha č. 13 - Vyhodnocovací tabulka - IV. čtvrtletí roku 2008
- Příloha č. 14 - Vyhodnocovací tabulka – průběh roku 2008
- Příloha č. 15 - Ilustrační fotografie z několika akcí Czechtech
posledních let

Příloha č. 1 - Heroin

(zdroj – Národní protidrogová centrála)

Příloha č. 2 - LSD

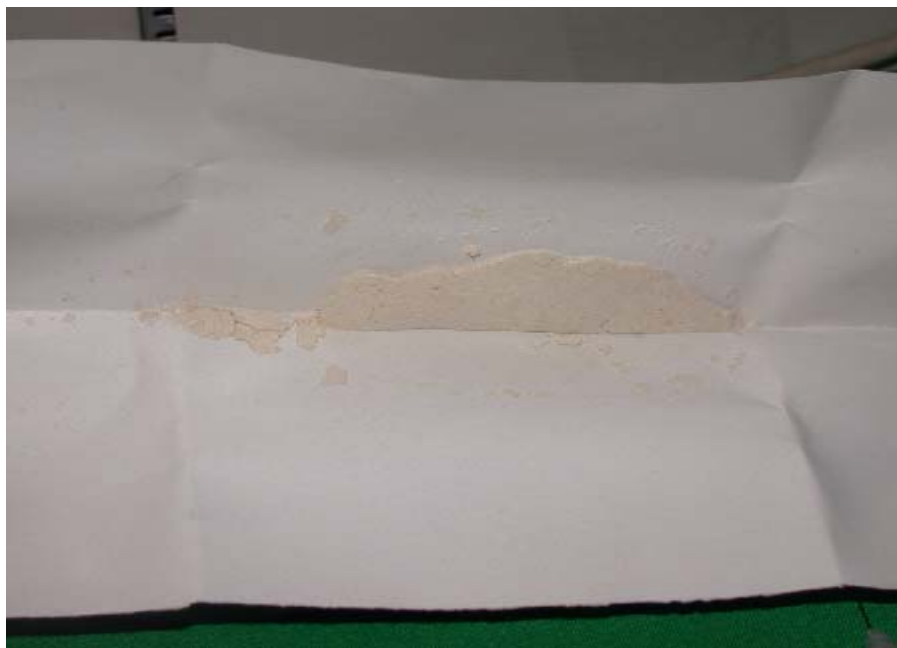
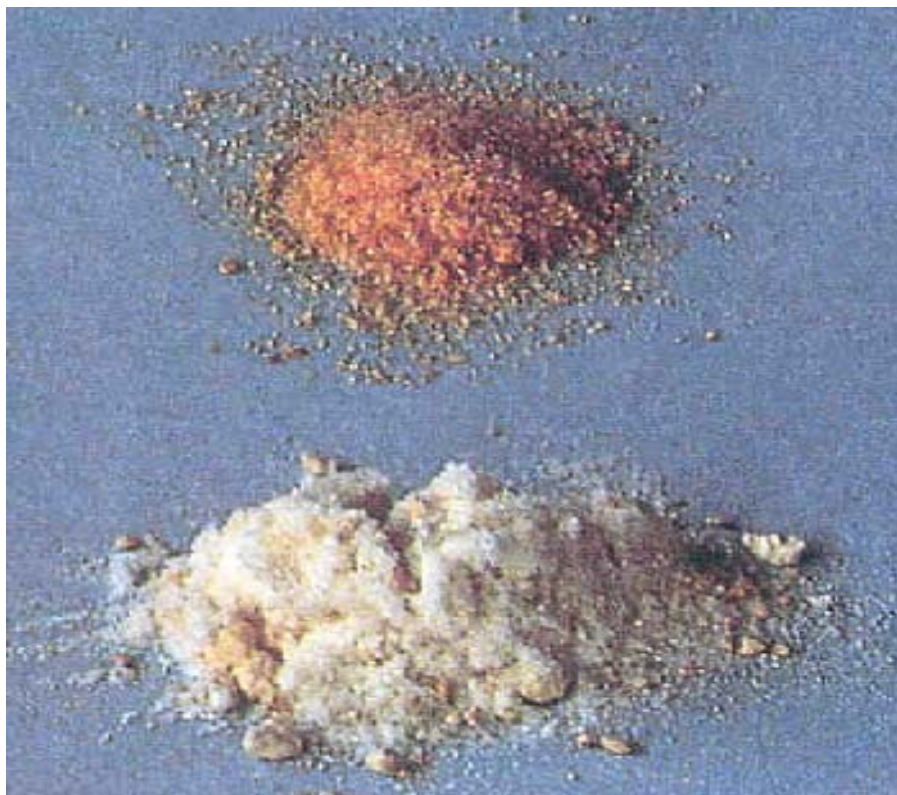
(zdroj - Národní protidrogová centrála)

Příloha č. 3 - Konopí

(zdroj - Národní protidrogová centrála)

Příloha č. 4 - Metamfetamin (pervitin)

(zdroj - Národní protidrogová centrála)

Příloha č. 5 - Efedrin

Příloha č. 6 - Amfetamin

(zdroj - Národní protidrogová centrála)

Příloha č. 7 - Kokain

(zdroj - Národní protidrogová centrála)

Příloha č. 8 - Crack

(zdroj - Národní protidrogová centrála)

Příloha č. 9 - Extáze

(zdroj - Národní protidrogová centrála)

Příloha č. 10 : Vyhodnocovací tabulka - I. čtvrtletí roku 2008

	leden	únor	březen	celkem
Podíl jednotlivých skupin drog na celkovém množství mediálních sdělení				
Celkem	232	173	143	548
sdělení obecně o drogách	140	76	47	263
stimulační drogy	40	67	55	162
opiáty	12	10	15	37
halucinogeny	0	1	1	2
cannabisobé produkty	31	9	18	58
alkohol a tabák	6	9	6	21
doping	3	1	1	5
Podíl mediálních sdělení uveřejněných konkrétními médii				
ČT 1	25	21	10	56
NOVA	17	18	14	39
PRIMA	20	4	5	29
Mladá fronta DNES	87	63	50	200
Haló noviny	38	8	13	59
Právo	35	38	30	103
ČRo1	5	3	0	8
ČRo6	1	2	2	5
Hospodářské noviny	1	2	8	11
Lidové noviny	0	8	8	16
Impuls	0	2	0	2
Frekvence 1	3	4	3	10
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
protidrogovou politiku	13	16	25	54
prevenci	23	30	23	76
kriminalitu	133	101	87	317
sdělení zdravotního charakteru	21	6	5	32
mediální známé osobnosti	15	13	1	29
recenze k divadelním představením, filmům a pod.	1	7	11	19
taneční akce (techno apod.)	0	0	0	0
Podíl mediálních sdělení zaměřených na:				
stimulačními drogami	40	67	55	162
ostatními příspěvky týkající se drogové problematiky	192	106	88	386
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
preventivní programy a léčebná zařízení	33	27	15	75
ostatní příspěvky týkající se drogové problematiky	199	146	128	473
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
účinky stimulačních drog a jejího užívání	5	4	11	20
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	35	63	44	142
Podíl mediální sdělení ke stimulačním drogám dle věku a národnosti				
mladiství	3	6	6	15
dospělí	37	52	40	129
cizinci	5	9	9	23
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
drogovou scénu a vývojové trendy v oblasti SD	4	3	6	13
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	36	64	39	139
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
škodlivé užívání SD	4	1	7	12
motivy pro abstinenci a důvody proč nebrat SD	1	1	1	3
ostatní příspěvky o SD	35	65	47	147
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
legalizaci stimulačních drog	0	0	0	0
kriminalizaci stimulačních drog	40	67	55	162
Mediální sdělení zaměřená na taneční akce, které jsou spojeny s užíváním SD				
hodnotící pozitivně	0	0	0	0
hodnotící negativně	0	0	0	0
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
zásahy Policie ČR, rozsudky soudů, a pod	31	61	44	136
ostatní příspěvky o SD	9	6	11	26

Příloha č. 11 : Vyhodnocovací tabulka - II. čtvrtletí roku 2008

	duben	květen	červen	celkem
Podíl jednotlivých skupin drog na celkovém množství mediálních sdělení				
celkem	159	235	228	622
sdělení obecně o drogách	50	79	112	241
stimulační drogy	59	54	48	161
opiáty	16	10	23	49
halucinogeny	1	7	0	8
cannabisové produkty	23	57	40	120
alkohol a tabák	8	56	5	39
doping	2	2	0	4
Podíl mediálních sdělení uveřejněných konkrétními médii				
ČT 1	15	34	24	73
NOVA	26	22	23	71
PRIMA	8	8	13	29
Mladá fronta DNES	46	79	79	204
Haló noviny	8	13	12	33
Právo	35	34	37	106
ČRo1	0	5	2	7
ČRo6	0	6	2	8
Hospodářské noviny	6	12	6	24
Lidové noviny	11	14	12	37
Impuls	0	5	5	10
Frekvence 1	6	4	5	15
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
protidrogovou politiku	8	15	19	42
prevenci	18	26	59	103
kriminalitu	115	159	131	679
sdělení zdravotního charakteru	5	8	4	17
mediální známé osobnosti	11	13	12	36
recenze k divadelním představením, filmům a pod.	1	7	11	19
taneční akce (techno apod.)	0	7	3	10
Podíl mediálních sdělení zaměřených na:				
stimulační drogy	59	54	48	161
ostatní příspěvky týkající se drogové problematiky	100	181	180	461
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
preventivní programy a léčebná zařízení	16	28	54	98
ostatní příspěvky týkající se drogové problematiky	143	207	164	514
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
účinky stimulačních drog a jejího užívání	2	6	5	13
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	57	48	43	148
Podíl mediální sdělení ke stimulačním drogám dle				
věku a národnosti				
mladiství	3	9	14	26
dospělí	53	45	20	118
cizinci	3	0	14	17
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
drogovou scénu a vývojové trendy v oblasti SD	6	5	9	20
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	53	49	39	141
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
škodlivé užívání SD	1	4	2	7
motivy pro abstinenci a důvody proč nebrat SD	0	1	0	1
ostatní příspěvky o SD	58	49	46	153
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
legalizaci stimulačních drog	0	0	0	0
kriminalizaci stimulačních drog	59	54	48	161
Mediální sdělení zaměřená na taneční akce, které jsou spojeny s užíváním SD				
hodnotící pozitivně	0	3	2	5
hodnotící negativně	0	4	1	5
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
zásahy Policie ČR, rozsudky soudů, a pod	58	45	32	135
ostatní příspěvky o SD	1	9	16	26

Příloha č. 12 : Vyhodnocovací tabulka - III. čtvrtletí roku 2008

	Červenec	srpen	září	celkem
Podíl jednotlivých skupin drog na celkovém množství mediálních sdělení				
celkem	260	245	378	883
sdělení obecně o drogách	89	105	231	425
stimulační drogy	84	79	92	225
opiáty	6	12	13	31
halucinogeny	0	0	1	1
cannabisové produkty	66	35	37	138
alkohol a tabák	9	10	2	21
doping	6	0	2	8
Podíl mediálních sdělení uveřejněných konkrétními médii				
ČT 1	29	37	34	100
NOVA	31	16	33	80
PRIMA	11	5	21	37
Mladá fronta DNES	100	77	150	327
Haló noviny	11	20	29	60
Právo	41	40	48	129
ČRo1	7	5	8	20
ČRo6	0	2	2	4
Hospodářské noviny	6	10	17	33
Lidové noviny	25	22	33	80
Impuls	0	8	3	11
Frekvence 1	2	3	7	12
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
protidrogovou politiku	24	7	10	41
prevenci	54	36	84	174
kriminalitu	137	163	202	502
sdělení zdravotního charakteru	19	26	39	87
mediální známé osobnosti	9	4	29	42
recenze k divadelním představením, filmům a pod.	1	7	11	19
taneční akce (techno apod.)	16	2	3	21
Podíl mediálních sdělení zaměřených na:				
stimulační drogy	84	79	92	255
ostatní příspěvky týkající se drogové problematiky	176	166	276	628
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
preventivní programy a léčebná zařízení	55	16	38	59
ostatní příspěvky týkající se drogové problematiky	205	229	240	674
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
účinky stimulačních drog a jejího užívání	5	2	3	10
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	79	77	89	245
Podíl mediální sdělení ke stimulačním drogám dle				
věku a národnosti				
mladiství	3	5	3	11
dospělí	60	64	74	198
cizinci	21	10	15	46
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
drogovou scénu a vývojové trendy v oblasti SD	7	5	18	30
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	77	74	74	225
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
škodlivé užívání SD	4	1	18	23
motivy pro abstinenci a důvody proč nebrat SD	0	0	0	0
ostatní příspěvky o SD	80	78	74	232
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
legalizaci stimulačních drog	0	0	0	0
kriminalizaci stimulačních drog	84	79	92	255
Mediální sdělení zaměřená na taneční akce, které jsou spojeny s užíváním SD				
hodnotící pozitivně	7	0	1	8
hodnotící negativně	8	2	1	11
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
zásahy Policie ČR, rozsudky soudů, a pod	62	73	70	205
ostatní příspěvky o SD	14	6	22	42

Příloha č. 13 : Vyhodnocovací tabulka - IV. čtvrtletí roku 2008

	Říjen	listopad	prosinec	celkem
Podíl jednotlivých skupin drog na celkovém množství mediálních sdělení				
celkem	227	182	192	601
sdělení obecně o drogách	110	60	40	210
stimulační drogy	65	75	73	213
opiáty	8	8	77	93
halucinogeny	0	2	7	9
cannabisové produkty	26	30	47	103
alkohol a tabák	6	6	13	25
doping	12	1	1	14
Podíl mediálních sdělení uveřejněných konkrétními médii				
ČT 1	24	19	18	61
NOVA	29	18	32	79
PRIMA	11	5	10	26
Mladá fronta DNES	79	78	61	218
Haló noviny	19	12	13	44
Právo	33	23	31	87
ČRo1	8	1	8	17
ČRo6	5	2	2	9
Hospodářské noviny	13	8	4	25
Lidové noviny	19	13	10	42
Impuls	1	2	2	5
Frekvence 1	5	2	1	8
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
protidrogovou politiku	10	20	41	71
prevenci	80	59	35	174
kriminalitu	119	86	100	305
sdělení zdravotního charakteru	7	10	6	23
mediální známé osobnosti	4	5	4	13
recenze k divadelním představením, filmům a pod.	7	2	6	15
taneční akce (techno a pod.)	0	0	0	0
Podíl mediálních sdělení zaměřených na:				
stimulační drogy	65	75	73	213
ostatní příspěvky týkající se drogové problematiky	162	107	119	388
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
preventivní programy a léčebná zařízení	10	5	11	26
ostatní příspěvky týkající se drogové problematiky	217	177	181	575
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
účinky stimulačních drog a jejího užívání	1	0	2	3
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	64	75	71	210
Podíl mediální sdělení ke stimulačním drogám dle				
věku a národnosti				
mladiství	7	5	4	16
dospělí	43	60	64	167
cizinci	15	10	5	30
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
drogovou scénu a vývojové trendy v oblasti SD	0	9	1	10
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	65	66	72	203
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
škodlivé užívání SD	0	5	2	7
motivy pro abstinenci a důvody proč nebrat SD	0	0	0	0
ostatní příspěvky o SD	65	70	71	206
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
legalizaci stimulačních drog	0	0	0	0
kriminalizaci stimulačních drog	65	75	73	213
Mediální sdělení zaměřená na taneční akce, které jsou spojeny s užíváním SD				
hodnotící pozitivně	0	0	0	0
hodnotící negativně	0	0	0	0
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :				
zásahy Policie ČR, rozsudky soudů, a pod	65	69	72	206
ostatní příspěvky o SD	0	6	1	7

Příloha č. 14 : Vyhodnocovací tabulka – průběh roku 2008

	I. čtvrtletí	II. čtvrtletí	III. čtvrtletí	IV. čtvrtletí	Celkem
Podíl jednotlivých skupin drog na celkovém množství mediálních sdělení					
celkem	548	622	879	667	2716
sdělení obecně o drogách	263	241	425	210	1139
stimulační drogy	162	161	255	213	791
opiáty	37	49	31	93	210
halucinogeny	2	8	1	9	20
cannabisové produkty	58	120	138	103	419
alkohol a tabák	21	39	21	25	106
doping	5	4	8	14	31
Podíl mediálních sdělení uveřejněných konkrétními médii					
ČT 1	56	73	100	61	290
NOVA	39	71	80	79	269
PRIMA	29	29	37	26	121
Mladá fronta DNES	200	204	327	218	949
Haló noviny	59	33	60	44	196
Právo	103	106	129	87	425
ČRo1	8	7	20	17	52
ČRo6	5	8	4	9	26
Hospodářské noviny	11	24	33	25	93
Lidové noviny	16	37	80	42	175
Impuls	2	10	11	5	28
Frekvence 1	10	15	12	8	45
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :					
protidrogovou politiku	54	42	41	71	208
prevenci	76	103	174	174	527
kriminalitu	317	679	502	305	1803
sdělení zdravotního charakteru	32	17	87	23	159
mediálně známé osobnosti	29	36	42	13	120
recenze k divadelním představením, filmům apod.	26	7	19	15	67
taneční akce spojené s užíváním SD	0	10	21	0	31
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :					
stimulační drogy	162	161	255	213	791
ostatní příspěvky týkající se drogové problematiky	386	461	628	388	1925
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :					
preventivní programy a léčebná zařízení	75	98	59	26	258
ostatní příspěvky týkající se drogové problematiky	473	514	674	575	2458
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :					
účinky stimulačních drog a jejího užívání	20	13	10	3	46
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	142	148	245	210	745
Podíl mediální sdělení ke stimulačním drogám dle věku a národnosti					
mladiství	15	26	11	16	68
dospělí	129	118	198	167	607
cizinci	23	17	46	30	116
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :					
drogovou scénu a vývojové trendy v oblasti SD	13	20	30	10	73
ostatní příspěvky zaměřené na stimulační drogy	139	141	225	203	718
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :					
škodlivé užívání SD	12	7	23	7	49
motivy pro abstinenci a důvody proč nebrat SD	3	1	0	0	4
ostatní příspěvky o SD	147	153	232	206	738
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :					
legalizaci stimulačních drog	0	0	0	0	0
kriminalizaci stimulačních drog	162	161	255	213	791
Mediální sdělení zaměřená na taneční akce, které jsou spojeny s užíváním SD					
hodnotící pozitivně	0	5	8	0	13
hodnotící negativně	0	5	11	0	16
Podíl mediálních sdělení zaměřených na :					
zásahy Policie ČR, rozsudky soudů, a pod	136	135	205	206	690
ostatní příspěvky o SD	26	26	42	7	101

Příloha č. 15 – Ilustrační fotografie z několika akcí Czechtek posledních let

(zdroj: <http://www.hypno.cz/> -foto cztek)

(zdroj: Národní protidrogová centrála)

(zdroj: <http://www.hypno.cz/> -foto cztek)

(zdroj: Národní protidrogová centrála)

(zdroj: <http://www.uzenac.cz/>)

(zdroj <http://www.uzenac.cz/>)